

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД ЗА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

на проект на
**ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИТЕ
ТЕРИТОРИИ (ОПРГТ) НА ОБЛАСТ ДОБРИЧ**

Възложител: *Регионална дирекция по горите – Варна*

2020 г.

Съдържание

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	5
ВЪВЕДЕНИЕ.....	6
1. Описание на съдържанието на основните цели на ОПРГТ на област Добрич и връзка с други съотносими планове и програми	7
1.1. Основания за изготвяне на ОПРГТ на област Добрич	7
1.2. Съдържание и основни цели на ОПРГТ на област Добрич	7
1.3. Алтернативи за ОПРГТ на област Добрич	12
1.4. Връзка на ОПРГТ на област Добрич с други съотносими планове, програми и стратегии	12
2. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ОПРГТ на област Добрич.....	14
2.1. Текущо състояние на околната среда.....	14
2.1.1. Състояние на климата и климатични изменения	14
2.1.2. Състояние на атмосферния въздух	15
2.1.3. Състояние на водите	16
2.1.4. Земни недра	18
2.1.5. Състояние на почвите и земеползването	18
2.1.6. Състояние на растителността и на животинския свят	19
2.1.7. Защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие и защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии	21
2.1.8. Състояние на ландшафта	23
2.1.9. Състояние на материалните активи	23
2.1.10. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство	24
2.1.11. Състояние по отношение на вредните физични фактори	24
2.1.12. Състояние и управление на отпадъците	25
2.1.13. Опасни химични вещества и риск от големи аварии	25
2.1.14. Здравно състояние на населението	26
2.2. Евентуално развитие на околната среда без прилагането на ОПРГТ на област Добрич	28
3. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на ОПРГТ на област Добрич	38
4. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ОПРГТ на област Добрич	43

5. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ОПРГТ на област Добрич и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при актуализирането на плана	43
6. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве	43
6.1. Въздействие върху климата, климатични изменения, адаптация към последиците от климатичните изменения.....	44
6.2. Въздействие върху качеството на атмосферния въздух	44
6.3. Въздействие върху водите и риск от наводнения	45
6.4. Въздействие върху земните недра	46
6.5. Въздействие върху почвите и земеползването.....	46
6.6. Въздействие върху растителността и животинския свят	46
6.6.1. Въздействие върху растителността	46
6.6.2. Въздействие върху животинския свят	46
6.7. Въздействие върху защитените зони и защитените територии.....	47
6.8. Въздействие върху ландшафта	47
6.9. Въздействие върху материалните активи	47
6.10. Въздействие върху обектите на културно-историческото наследство.....	48
6.11. Въздействие по отношение на вредните физични фактори	48
6.12. Въздействие по отношение на отпадъците	48
6.13. Въздействие по отношение на опасни химични вещества и риск от големи аварии	49
6.14. Въздействие върху населението и човешкото здраве.....	49
6.15. Трансгранично въздействие.....	49
6.16. Обобщение на резултатите от оценката на въздействието на ОПРГТ	50
7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последиствия от осъществяването на ОПРГТ на област Добрич върху околната среда и човешкото здраве	50
8. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи	51
9. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация	52
10. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ОПРГТ на област Добрич	52
11. Заключение на екологичната оценка.....	53
12. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на проекта на ОПРГТ на област Добрич и извършване на екологичната оценка	53
ПРИЛОЖЕНИЯ	53
Приложение № 1 -Картен материал за горските територии на област Добрич	53

Приложение № 2 -Картен материал за защитените зони и защитените територии53

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ГИС	Географска информационна система
ДЕО	Доклад за екологична оценка
ЕО	Екологична оценка
ОПРГТ	Областен план за развитие на горските територии

ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на доклада за екологична оценка (ДЕО) на проекта на Областния план за развитие на горските територии (ОПРГТ) на област Добрич е:

- да анализира текущото състояние и проблеми на околната среда, в т.ч. по отношение на човешкото здраве в обхвата на горските територии на област Добрич;
- да оцени евентуалните въздействия, в т.ч. значителни, върху околната среда и здравето на хората в резултат на предвижданията на проекта на ОПРГТ, като въз основа на това се мотивира изборът на най-благоприятната за околната среда и здравето на хората алтернатива за реализиране на плана;
- да предложи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици за околната среда и човешкото здраве от реализирането на ОПРГТ.

ДЕО е изготвен в изпълнение на указанията на Министерство на околната среда и водите за подлагане на проекта на плана на задължителна ЕО и съобразно изискванията на раздели първи и втори на глава шеста на Закона за опазване на околната среда и на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми.

Като самостоятелно приложение към доклада за екологична оценка е изготвено настоящото **нетехническо резюме**, в обем не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Резюмето не съдържа технически термини, написано е на разбираем за широката общественост език и съдържа необходимите нагледни материали – карти, снимки, схеми.

1. Описание на съдържанието на основните цели на ОПРГТ на област Добрич и връзка с други съотносими планове и програми

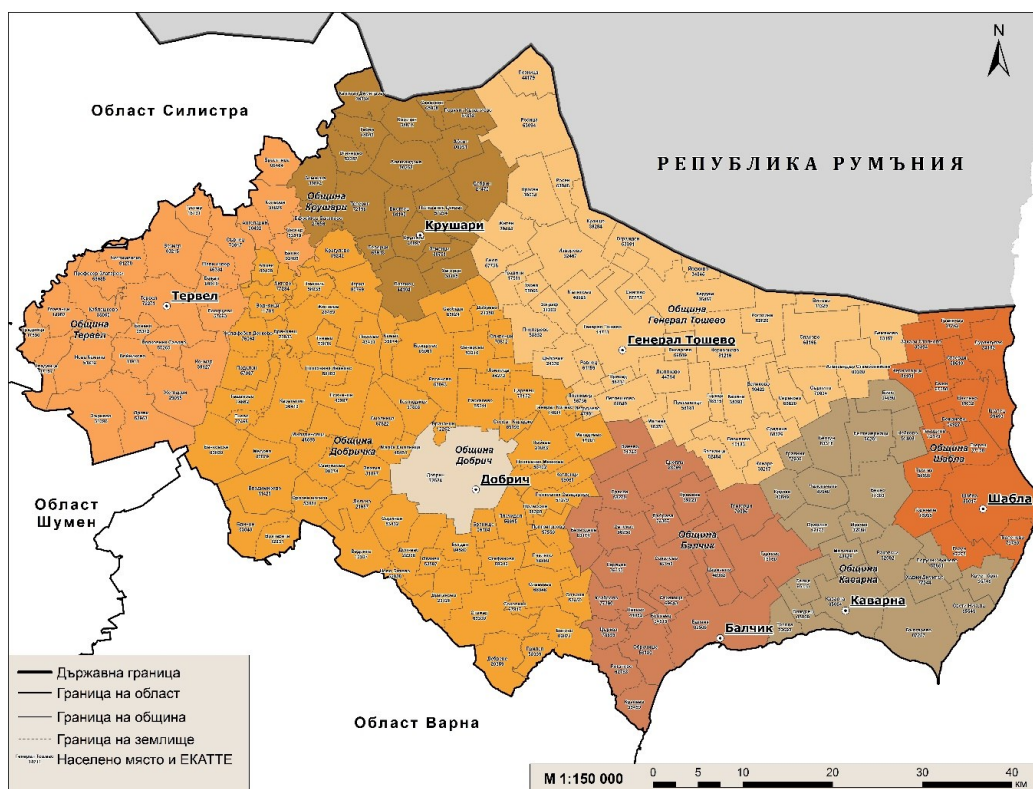
1.1. Основания за изготвяне на ОПРГТ на област Добрич

ОПРГТ се разработват в изпълнение на разпоредбите на чл.12 на Закона за горите и на Глава Шеста от Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии.

1.2. Съдържание и основни цели на ОПРГТ на област Добрич

Проектът на ОПРГТ на област Добрич, в т.ч. ГИС (географска информационна система) платформата, която е част от разработката, е достъпен на интернет адрес: <https://www.oprgtdobrich.net/>.

Териториално, ОПРГТ включва всички горски територии в област Добрич.

Фиг. № 1.2-1 Област Добрич – административна карта

С областните планове за развитие на горските територии се **цели:**

1. изработването на единна горскостопанска карта за горските територии за областта;
2. функционалното зонироване на горските територии;
3. възмездното ползване на обществените екосистемни ползи;
4. целите на управление на горските територии и на ловното стопанство;
5. екологичната и социално-икономическата оценка.

Основни задачи на областните планове за развитие на горските територии са:

1. идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица;
2. определяне на зоните за защита от урбанизация;
3. определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване;
4. определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно;
5. определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи;
6. категоризация на горските територии.

Проектът на ОПРГТ на Област Добрич е изработен в **обхват и съдържание** в съответствие с Раздел I „Цел, задачи, обект и съдържание на областните планове за развитие на горските територии“ към Глава Шеста на *Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии*. Съдържанието на проекта на плана е съобразно Приложение № 14 на посочената *Наредба*:

Въведение – включва Кратко описание на природните условия на горските територии в Област Добрич, Характеристика на собствеността на горските територии, Съществуваща структура на управление на горите и кратка история на горското и ловното стопанство в района, Лесистост на областта и общините, Анализ на потенциала на горските и ловните ресурси, Роля и значение на горското и ловното стопанство за икономиката на областта;

Част Първа: Единна горскостопанска картна основа на горските територии – създадена е чрез използване на обединените цифрови модели от актуалната инвентаризация на горите. Топологично обработените пространствени данни са сравнени с актуалната карта на възстановената собственост /кадастрална карта и актуалната ортофотокарта/. След сравнението е изготвен списък на обектите, представен като Приложение към ОПРГТ, за които са идентифицирани несъответствия.

Част Втора: Функционално зонироване на горските територии - Функционалното зонироване е определено на базата на съществуваща информация, събрана в процеса на изготвяне на ОПРГТ, решения на общините и проучване на общественото мнение – определени са категориите и функционалната принадлежност на горските територии в област, разпределението им по общини, площта на отделите и подотделите, отчитайки принадлежността им към съответното териториално поделение (Държавно горско стопанство/Държавно ловно стопанство) или община, в годината на приемане на Горскостопанския план и годината на изготвяне на ОПРГТ.

Част Втора включва:

I. Актуализацията на категориите и функционалната принадлежност на горските територии представя следните категории и функционална принадлежност на горските територии в областта (видовете горски територии според функционалното им предназначение са определени съгласно чл.5 на *Закона за горите*, в съответствие с

изискванията в Раздел I на Глава Трета на *Наредба № 18 за инвентаризация и планиране в горските територии*):

А. Защитни гори:

- 1) *Горски територии за защита на почвата* – обща площ 17766,0 ха, от която 15074,1 ха залесена и 2691,9 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 2) *Горски територии за защита на водите* –с обща площ 1566,9 ха, от която 1366,8 ха залесена и 200,1 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 3) *Горските територии за защита на урбанизираните територии* са с обща площ 1631,9 ха, от която 1321,9 ха залесена и 310,0 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 4) *Горските територии за защита на сградите и обектите на техническата инфраструктура* са с обща площ 5 798.5 ха, от която 5 306,0 ха залесена и 492,5 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 5) *Горски територии от горната граница на гората* – не са налични на територията на област Добрич;
- 6) *Защитни горски пояси* – култури и насаждения, с обща площ 15465,4 ха, от която 13556,7 ха залесена и 1908,6 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 7) *Създадени по технически проекти за борба с ерозията горски територии* в обхвата на технически проекти за борба с ерозията са с обща площ 1 053,9 ха, от която 972,7 ха залесена и 81,2 ха незалесена, с посочено разпределение по общини.

Б. Специализирани горски територии:

- 1) *Включени в границите на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии* са с обща площ 4447,9 ха, от която 4020,7 ха залесена и 427,2 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 2) *Включени в защитените зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие* са с обща площ 50694,4 ха, от която 45860,7 ха залесена и 4833,8 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 3) *Други специализирани горски територии, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статутни и режими* са с обща площ 24,5 ха, от която 15,1 ха залесена и 9,3 ха незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 4) *Семепроизводствени насаждения и градини* са с обща площ 257,6 ха, от която 257,6 ха залесена и 0 ха незалесена, разпределена по общини;
- 5) *Горски разсадници* са с обща площ 95,9 ха, от която 95,9 ха незалесена, разпределена по общини;
- 6) *Опитни и географски култури от горски дървесни и храстови видове* са с обща площ обща площ 4,1 ха, от която 4,1 ха залесена – в Община Добрич - град;
- 7) *Дендрариуми* се намират в община Добрич-град върху 9,6 ха незалесена площ;
- 8) *Научноизследователски и учебно-опитни гори* са с обща площ 2188,0ха, от която 2087,0 ха залесена и 100,9 ха незалесена в община Крушари;

- 9) До 200 м около туристическите хижи, категоризирани по Закона за туризма и обекти с религиозно значение са с обща площ 46,0 ha, от която 43,1 ha залесена и 2,9 ha незалесена, разпределена по общини;
- 10) Базис за интензивно стопанисване на дивеча, съгласно регистъра на ИАГ, дирекция „Ловно стопанство“ са с обща площ 5447,1 ha, от която 5024,2 ha залесена и 422,9 ha незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 11) С рекреационно значение гори са с обща площ 751,0 ha, от която 599,0 ha залесена и 152,0 ha незалесена, с посочено разпределение по общини;
- 12) За поддържане на ландшафта са с обща площ 56,2 ha, от която 56,2 ha залесена, с посочено разпределение по общини;
- 13) С висока конзервационна стойност с обща площ 50122,8 ha, от която 45086,0 ha залесена и 5036,8 ha незалесена, с посочено разпределение по общини.

В. Стопански горски територии - с обща площ 6646,4 ha, от която 6293,4 ha залесена и 353,0 ha незалесена, с посочено разпределение по общини.

Г. Зони за защита от урбанизация – с обща площ 4653,1 ha, от която 3949,9 ha залесена и 703,2 ha незалесена, с посочено разпределение по общини. Съгласно т. 25 към §1 на Допълнителните разпоредби на Закона за горите "Зона за защита от урбанизация" е част от горските територии, в която е забранено извършването на строителство, с изключение на елементи от техническата инфраструктура и хидротехнически съоръжения, както и на съоръжения, свързани с управлението на горските територии. Определянето на такива зони е основен аспект на ОПРГТ, като те са предложени въз основа на резултати, получени от анализа, направен в част Втора, т. II Екосистемни ползи, и отразяват идентифицирани „горещи точки“ за осигуряване на обществени екосистемни ползи от горските територии (Приложение № 2 на ОПРГТ). В методическо отношение това се изразява в открояването и оконтуряването на горски територии, в които се наблюдава едновременно осигуряване на максимално възможен брой обществени екосистемни ползи, установени въз основа на разширената информационна база (Част Втора, т. II).

II. Горски територии, предоставящи екосистемни ползи

Под „обществени екосистемни ползи“ за целите на ОПРГТ се има предвид услуги, осигурявани от екосистемите, които имат положителен принос към общественото благосъстояние и екологичната сигурност. Интерпретират се като директен резултат от функционирането на горските екосистеми и на специализираните дейности по управлението на горските територии. В проекта на ОПРГТ е направено подробно описание на начина на определяне на горските територии, предоставящи екосистемни ползи.

Част Трета: Възмездно ползване на обществени екосистемни ползи – В тази част на плана, въз основа на задълбочения предварителен анализ на обективните природни,

стопански и социо-културни предпоставки и основания за възмездно ползване на обществени екосистемни ползи от горите в областта, вкл. съобразно посоченото влияние на климатичните промени върху горско-дървесната растителност и тенденциите на климатична узвимост на горската растителност, планът разпознава както следва:

1. Стопански дейности, за които се дължи плащане за обществени екосистемни ползи от горските територии в териториалния обхват на действие на Областния план за развитие;
2. Стопански субекти в териториалния обхват на действие на Областния план за развитие, чиято дейност се благоприятства от обществените екосистемни ползи от горските територии;
3. Предложения за горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно.

Част Четвърта: Цели на управлението на горските територии и на ловното стопанство – включва:

Цели по управление по функционална принадлежност на горските територии:

Съгласно ЗГ, горските територии, в съответствие с преобладаващите им функции, се разделят на три категории: 1. Защитни; 2. Специални; 3. Стопански, пред които следва да бъдат поставени различни цели.

За всяка категория и подкатегория на горските територии са определени цели на управлението с индикатори за изпълнение на целите, насоки за управление, забрани и ограничения.

За защитените територии и защитените зони са посочени целите на управление и режимите и ограниченията, изисквани от нормативни и административни актове, като с плана са идентифицирани и препоръки и указания за стопанисване.

Цели и насоки за управление на областно ниво по функционални категории за област Добрич:

Очертани са 5 приоритетни направления за развитие на горите и горските територии **за всички общини в област Добрич**. За всяко приоритетно направление са идентифицирани следните аспекти: състояние на проблема, ограничения и заплахи, насоки за управление, оперативни цели.

Идентифицирани са и насоки за управление на горските територии по видове гори **по общини**.

Определени са и е изготвен списък на дървесните и храстови видове, с които ще се залесява, съобразно типовете месторастения и почвено-климатичните особености, с оглед осигуряване на бъдещия целеви състав на насажденията и видовото богатство на дървостойките.

Цели на управление на ловното стопанство: Формулирани са 5 цели;

Насоки за управление на ловното стопанство: Определени са 7 насоки.

Част Пета: Социално-икономическа оценка на плана – Направени са анализ на планираните мерки, свързани с горските територии, от стратегиите за развитие на общините и областта, социално-икономическа оценка на целите на управление на горските територии и на ловното стопанство, оценка на въздействието на плана върху състоянието и развитието на горските ресурси по видове гори.

Съгласно изискуемото съдържание на плана, Част Пета съдържа и екологичната оценка, която се изготвя като самостоятелен доклад по реда на нормативната уредба за ЕО.

Приложения.

***Забележка:** По време на достъпа до проекта на плана и проведените обществени обсъждания (м. януари и м. февруари 2019 г.) са постъпили становища и бележки по проекта на плана, като е изготвена справка с мотиви за тяхното приемане/отхвърляне. Приетите становища и бележки съгласно справката към проекта на плана са отразени в проекта на плана.*

1.3. Алтернативи за ОПРГТ на област Добрич

ОПРГТ не е разработен във варианти и алтернативи. Предмет на доклада по ЕО са „нулева“ алтернатива или отказ от реализиране на плана (подробно оценена в т. 2.2 на ДЕО) и алтернатива за реализиране на плана, въздействието от която е подробно оценено в т.6 на доклада за ЕО. Независимо от това в ЕО са разгледани всички разумни възможни алтернативи по териториалния обхват на функционалното зонироване, касаещ някои зони, цели на управление, насоки и ограничения представени в т. 8.

В резултат на извършената оценка на въздействието върху околната среда и човешкото здраве, в т.7 на доклада за екологична оценка са препоръчани мерки и/или корекции на части и текстове, които да бъдат отразени в окончателния вариант на ОПРГТ. В т.8 на доклада е посочена избраната алтернатива и мотивите за нея.

1.4. Връзка на ОПРГТ на област Добрич с други съотносими планове, програми и стратегии

ОПРГТ има връзка и съобразява следните планове, програми и стратегии:

- Национална стратегия за развитие на горския сектор 2013-2020 г.
- Стратегически план за развитие на горския сектор 2014-2023 г.;
- Планове за управление на защитени територии и защитени зони в област Добрич;
- Горскостопански планове и програми на територията на Област Добрич;
- Програма от мерки за адаптация на горите в Република България към климатичните промени по зони на уязвимост, 2011 г.
- Програма за опазване на горите от пожари, 2017 г., Изпълнителна агенция по горите.
- Енергийна стратегия на България до 2020 г.
http://www.mi.government.bg/files/useruploads/files/epsp/22_energy_strategy2020_.pdf

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 - 2030 г. (одобрен от Министерски съвет, февруари, 2020 г.)
- Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на биомасата в България за периода 2008 – 2020 г.
- Национален план за действие за енергия от горска биомаса 2018-2027 г.
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г.
- Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. – Актуализация 2019 г.
- Национална програма за развитие: България 2020 и Визия, цели и приоритети на Национална програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030;
- Регионален план за развитие на Североизточен район за планиране 2014-2020 г.
- Областна стратегия за развитие на Област Добрич 2014-2020 г.
- Общински планове за развитие на общини Балчик, Генерал Тошево, Добрич-град, Добричка, Каварна, Крушари, Тервел и Шабла за периода 2014–2020 г.
- Общи устройствени планове, в т.ч. проекти на ОУП на общини Балчик, Генерал Тошево, Добрич-град, Добричка, Каварна, Крушари, Тервел и Шабла;
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020-2030 г.
- Национална програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух 2018-2024 г.
- Общински програми за намаляване нивата и достигане съответните норми за ФПЧ₁₀ на територията на област Добрич
- Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.
- Национална програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Република България - актуализация за програмен период 2014-2020 г.
- Национална програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г.
- Актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България (проект)
- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и общински програми за управление на отпадъците на общините в обхвата на област Добрич
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010 – 2020 г.
- Стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030 г.
- Трети национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г.
- Националната стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата на Република България
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и План за действия към нея в краткосрочна (2013 – 2015 г.), средносрочна (2016 – 2021 г.) и дългосрочна (2022 – 2037 г.) перспектива

- Планове за управление на речните басейни в Дунавски и Черноморски район за периода 2016-2021 г.
- Планове за управление на риска от наводнения в Дунавски и Черноморски район за периода 2016-2021 г.
- Стратегически план за биологичното разнообразие 2011-2020 г.
- Стратегически план за действие за опазване на околната среда и възстановяване на Черно море
- Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000
- Национален план за опазване на най-значимите влажни зони в България 2013-2022 г.
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие и Национален план за опазване на биологичното разнообразие.
- Стратегията на ЕС за биологично разнообразие до 2030 г.

2. Текущо състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на ОПРГТ на област Добрич

В т.2.1. на ДЕО е направено подробно описание на състоянието на компонентите и факторите на околната среда към момента – текущо състояние.

В т.2.2. е разгледано и анализирано развитието на тези компоненти и фактори при условие, че ОПРГТ не се приложи, равносилно на „Нулева алтернатива“ или отказ от изпълнението на плана.

2.1. Текущо състояние на околната среда

2.1.1. Състояние на климата и климатични изменения

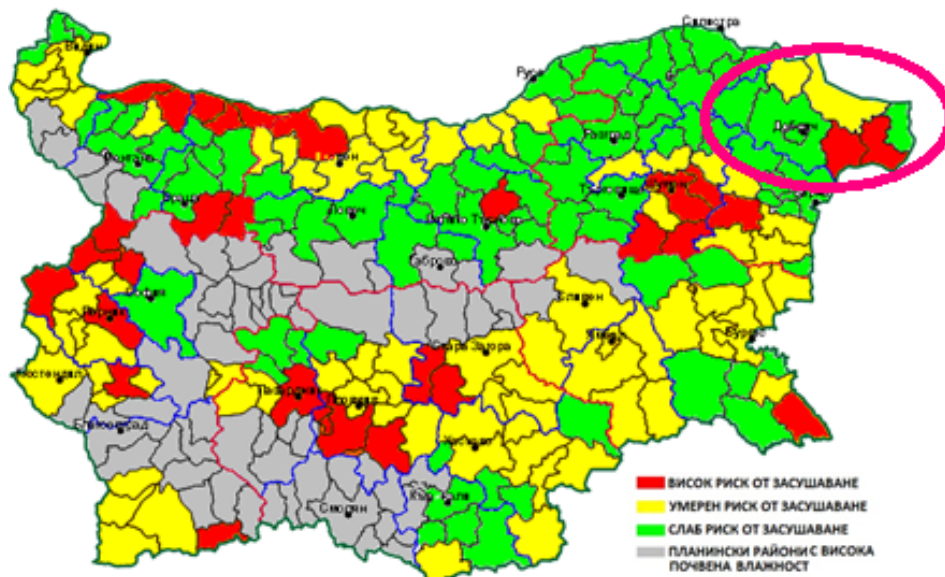
Територията на област Добрич принадлежи към Източния климатичен район на дунавската хълмиста равнина от Умерено-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област и към климатичния район на Северното Черноморие от Черноморската климатична подобласт на Континентално-средиземноморската климатична област (География на България, 2002).

Климатичните изменения имат пряко отношение към горскодървесната растителност.

Горските територии на област Добрич попадат главно в две от зоните на уязвимост: зона А и зона Б, определени в *Програма от мерки за адаптиране на горите в Република България и смекчаване на негативното влияние на климатичните промени върху тях* (Приложение № 7 на ОПРГТ).

Почвеното засушаване се разглежда като почвена влага, недостатъчна за растежа на растенията и се оценява като влажност, която не може да компенсира загубите от изпарението (евапотранспирацията) в биологичните системи (WMO,1975). При проучване пространственото разпределение на почвеното засушаване у нас, на база изготвен от Стерна консулт - www.sternaconsult.com

класификацията на почвите по FAO (Александров, 2006), е изготвена карто-схема на общините в България с условия или риск към почвено засушаване при воден дефицит. Чрез използване на разпространението на различните типове почви в страната и техните свойства, общините са разделени на две основни групи: общини със значими условия и общини с потенциални условия за почвено засушаване. Общини с повишен риск или такива с потенциални условия към почвено засушаване има в района на област Добрич и това са Балчик, Каварна, Генерал Тошево и Крушари (Фигура № 2.1.1-1).

Фиг.№ 2.1.1-1 Общини с условия за почвено засушаване (при воден дефицит),
Източник: В. Александров (2006)

Климатичните промени през 21ви век ще доведат до ясно изразено влошаване във влагоосигуряването на българските гори, особено на по-малка надморска височина, каквито са горите в област Добрич. Това ще се отрази върху продуктивността и устойчивостта на горските екосистеми и водосбори.

2.1.2. Състояние на атмосферния въздух

През 2018 и през 2019 г. са установени превишения на среднодневната норма за фини прахови частици с размер до 10 микрона (ФПЧ₁₀) 21 пъти в рамките на двете календарни години, като се наблюдава тенденцията е за намаляване на тези случаи. Превиишения на средногодишната норма не са установени за анализиранияте две, както и за предходните години.

Горските територии нямат принос към замърсяване на атмосферния въздух на територията на общината, а напротив – растителността задържа и поглъща атмосферни замърсители, увеличава проветривостта на територията, подобрява качеството на атмосферния въздух (КАВ). Ползването на дърва за огрев, добити от горските територии, обаче, има сериозно отношение към КАВ (въпреки, че самото потребление на дърва за огрев е извън предмета на ОПРГТ). Предвид политиката на държавата по отношение на ползването на дърва за огрев (редуциране, подмяна на отоплителни уреди,

топлофициране и газифициране) се очаква търсенето и потреблението на дърва за огрев да намалее сериозно в следващите години.

2.1.3. Състояние на водите

В ДЕО е направена подробна **характеристика на повърхностните водни тела в областта**. По-значими реки, преминаващи през територията на областта са р. Суха река и р. Батова. Горните течения на част от притоците им административно попадат в област Варна, а средното и цялото долно течение - в област Добрич.

Управлението на водите на територията на Добричка област е в административния обхват на две Басейнови Дирекции:

- Дунавски район с идентифицирани 7 водни тела;
- Черноморски район с идентифицирани 6 водни тела.

Повърхностно течащите речни води в планинските и хълмистите части на областта се характеризират с достатъчни водни количества и необходими наклони, осигуряващи естествен пад. Обратно, реките и доловете, извиращи от хълмистите предпланински части имат променлив воден дебит и често се срещат суходолия. На територията на област Добрич се намират два значими язовира - "Огоста" и "Среченска бара" и около 50 броя микроязовири с локално значение. Представена е информация за основните им характеристики.

Направена е характеристика на повърхностните води според тяхното **екологично и химично състояние** – екологичното състояние/потенциал на голяма част от водните тела (39%) към 2015 г., при старта на втория План за управление на речните басейни на Дунавски и Черноморски район, е определено като добро. В лошо и много лошо състояние за 4 от водните тела, включително Дуранкулашко езеро и язовир Оногур. Междинните данни по време на изпълнение на втория ПУРБ, към 2018 г. показват, че 5 повърхностни ВТ на територията на област Добрич са определени в добро химично състояние, а останалите 8 в неизвестно състояние поради липса на данни от мониторинг на приоритетни вещества.

По отношение на **натиска и въздействието върху повърхностните води**, в ДЕО е направен анализ по отношение на:

- натиск от заустване на отпадъчни води в повърхностни води - за повърхностните води в област Добрич основни точкови източници на промишлени отпадъчни води са предприятия на хранително-вкусовата промишленост – млекопреработвателно, мандра, месопреработвателно, но също и регионалното депо за неопасни отпадъци и рудник Евроманган;
- натиск в резултат от водовземане от повърхностни води – основните видове натиск са водовземанията за промишлени нужди (животновъдство) и за напояване;
- натиск от дифузни източници - Земеделските земи се третира широко с изкуствени торове и препарати за растителна защита. Дъждовните води и тези от агромелиоративни дейности подпомагат тяхната миграция в почвите, подземните и повърхностните води. Основното въздействие, което идва от тези източници са

биогенните елементи (различни азот- и фосфорсъдържащи вещества) и специфични химични замърсители (приоритетни и опасни вещества). Под въздействие на дифузно замърсяване от земеделски източници са предимно повърхностните водни тела, разположени в равнинните райони;

- натиск от физически (хидроморфологични изменения) - При 3 от водните тела, попадащи изцяло или частично в териториалния обхват на област Добрич (около 23 %) са идентифицирани настъпили физически изменения в морфологията на водните обекти.

В ДЕО е разгледано **въздействието от изменението на климата, наводненията и засушаването**. Моделните резултати показват изразена тенденция за увеличаване навсякъде в страната на есенните валежи и намаляване на летните. Тенденциите са за намаляване на оттока.

По отношение на **риска от наводнения** на територията на област Добрич попада в три Района със значителен потенциален риск от наводнения - BG2_APSFR_BS_01, BG2_APSFR_BS_02 и BG2_APSFR_BS_03, като всички попадат на територията на Черноморски район за басейново управление.

Подземните водни ресурси в област Добрич са част от 10 по-обширни подземни водни тела – 4 в обхвата на Дунавски район и 6 в обхвата на Черноморски район.

В доклада за екологична оценка е разгледано количественото и химично състояние на подземните води - Химичното състояние на 4 от подземните водни тела е определено като „добро“. За останалите 6 то е определено като „лошо“ поради отклонение стойностите по показателите фосфати и нитрати.

За всички подземни водни тела в областта е определено добро количествено състояние, което означава, че разполагаемите ресурси (средномногогодишното подхранване минус необходимите за екосистемите водни количества), не са надвишени от общото годишното черпене на подземни води и в пунктовете от националната мрежа за мониторинг на количественото състояние на подземните водни тела (когато такива са налични) не е установена тенденция към понижаване на водните нива.

В резултат на анализа на **натиска върху подземните води** се установява:

- на територията на област Добрич са идентифицирани 8 района, попадащи в пет подземни водни тела със значим натиск върху подземните води за които е изчислен експлоатационен индекс между 21 и 479 %;
- за подземните водни тела, попадащи в обхвата на област Добрич е установен риск за не постигане на добро състояние поради натиск както от точкови, така и от дифузни източници.

Представена е информация за **зоните за защита на водите**:

- определени са 7 зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване;

- няма зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване;
- определени са 4 зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми;
- в област Добрич са определени 20 броя зони с води за къпане;
- територията на област Добрич попада в обхвата на Нитратно уязвима зона съгласно Заповед № РД 146/25.02.2015г. на министъра на околната среда и водите – Северна зона;
- всички водни обекти във водосбора на Черно море са определени за чувствителна зона (BGCSARI13- Водосбора на Черно море - крайбрежна линия);
- на територията на областта са идентифицирани 9 подземни водни тела, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Представена е информация за състоянието на **водоснабдяването и канализацията** в областта.

2.1.4. Земни недра

В тектонско отношение територията на област Добрич се отнася към източния склон на Северобългарското издигане - една от крупните позитивни структури на Мизийската платформа, изразена по всички формации.

Полезните изкопаеми в областта не са многообразни. В пределите на разглежданата територия са установени промишлени запаси от нефт, газ, въглища, нерудни полезни изкопаеми (варовици и строителни материали) и манганово-карбонатна руда. Нефтените и газовите находища в района на Тюленово, се характеризират с малките си размери, както и неголямата мощност на продуктивните хоризонти. Това определя сравнително неголемите запаси от нефт и газ. Газ се добива и от находище „Зеленка“ край Каварна.

Като основен проблем в територията на област Добрич се идентифицират:

- ветрова ерозия;
- водна ерозия – площна и браздова;
- морска абразия;
- свлачищните процеси.

2.1.5. Състояние на почвите и земята

Почвените различия в района на област Добрич се обуславят от разнообразието в различните показатели на релефа и релефните форми, растителността и от характера на почвообразуващите скали.

В горските територии от района се срещат следните почвени класа в съответствие с класификацията по FAO (WRB 2006; 2014 Update 2015), а именно: Примитивни почви (Leptosols), Наносни почви (Fluvisols), Лесивирани почви (Luvisols) и Черноземни почви (Chernozems).

Съгласно „Регионалният доклад за състоянието на околната среда през 2019 г. (РИОСВ – гр. Варна)“ съдържанието на замърсители в почвите е в рамките на допустимите концентрации.

В ДЕО е представена информация за почвеното засушаване, земите с нарушена почвена покривка, ерозия на почвите. Като основен проблем в територията на област Добрич се идентифицират: ветрова ерозия, водна ерозия – площна и браздова, морска абразия, свлачищните процеси.

Разгледано е състоянието по отношение на земеползването – горските територии заемат 65 569 ha, което представлява едва 14% от общата територия на областта.

2.1.6. Състояние на растителността и на животинския свят

А. Флора, растителност и природни местообитания на област Добрич

Според Геоботаническото райониране на Бондев (2002), територията на област Добрич попада в основно в Евроазиатската степна и лесостепна област, Долнодунавска провинция, Добруджански окръг, Добрички и Кардамски райони. Най-общо може да се каже, че естествената горска растителност заема сравнително малка площ в областта, поради природните (преобладаване на физикогеографски условия, типични за степен климат), както и антропогенно обезлесяване. Естествени ксеротермни гори, доминирани от цер (*Quercus cerris*), дръжкоцветен дъб (*Quercus pedunculiflora*), космат дъб (*Quercus pubescens*) и по-малко келяв габър (*Carpinus orientalis*) и мъждрян (*Fraxinus ornus*), могат да бъдат наблюдавани само по склоновете на суходолията, най-голямото от които е долината на Суха река. В по-голямата част от областта, естествените гори са заместени от система от полезащитни пояси и горски култури (предимно от акация), които изпълняват функциите на горска растителност сред определящите облика на Добруджа обширни обработваеми площи.

В миналото растителността на Южна Добруджа е била с преобладаващо участие на степни тревни съобщества, които са разорани и унищожени. Сега навсякъде преобладават интензивно обработваеми площи – основно зърнени култури, слънчоглед, рапица и др. Почти навсякъде в обработваемите площи има система от полезащитни пояси създадени през 50те години на 20 век. В тези пояси има разнообразни видове, както местни (цер, летен дъб, полски ясен и др.) и чужди (акация, гледичия). Запазени участъци с първично тревна (степна) растителност има само върху плитките каменливи почви (варовици) в суходолията, както и в крайбрежните участъци на Добруджанското плато, на ръба над Черно море.

Най-западната част на областта – долината на Суха река (част от община Добрич, както и общините Крушари и Тервел), попадат в Европейската широколистна горска област, Илирийска (Балканска) провинция, Лудогорски окръг и съответно – Лудогорски район. Там растителната покривка е представена от ксеротермни гори доминирани от цер (*Quercus cerris*), по-малко благун (*Quercus frainetto*), келяв габър (*Carpinus orientalis*), космат дъб (*Quercus pubescens*) и др., редуващи се с тревни съобщества на бедни и каменисти и на умерено-богати почви. Навсякъде в областта са разпространени

храсталаците, а край селищата има и рудерализирани от преизпасването на домашните животни мери.

Естествените гори са разпространени основно в суходолията, и ограничено на места по Добруджанското плато, но обикновено на места, където има задържане на вода напролет, т.нар. „Чаири“. Няколко са основните естествени типове горска растителност, като има и много вторични, производни и изкуствено създадени горски култури, доминирани от акация, гледичия, хибридна топола, черен бор и др. В ДЕО подробно са разгледани различните съобщества, природни местообитания и флора.

Флората на област Добрич е разнообразна, поради разнообразието на местообитания и особено поради наличие на крайбрежна част. Срещат се много видове с консервационна значимост – например включени в двете издания на Червена книга на България, в приложения 2, 3 и 4 на Закона за биологичното разнообразие и др. В **Таблица 2.6.1.-1.** от ДЕО са представени висшите растения с консервационна значимост на територията на област Добрич.

Б. Животински свят

Животинският свят на областта е богат и разнообразен тъй като са представени много разнообразни природни местообитания, а също така през областта преминават важни миграционни пътища на птици и прилепи. Освен това на източната граница на областта са бреговете на Черно море, които с прилежащите им местообитания са важен място за концентрация и естествен миграционен коридор за голям брой видове. Освен видовете характерни за умерените ширини на Евразия се срещат и доста степни видове, проникнали в миналото в степите на Добруджа от изток. Общо гръбначната фауна на областта включва 468 вида, в това число 322 вида птици, 69 вида бозайници, 47 вида риби /без чисто морските видове/, 19 вида влечуги и 11 вида земноводни.

Като изключим някои видове риби, които са интродуцирани, фауната до голяма степен е местна, автохтонна. Преобладават видове с Палеарктичен, Холарктичен, Европейски произход, но видовете с южен, средиземноморски произход успешно проникват покрай Черномоското крайбрежие и тяхната застъпеност е висока. Такива видове са дебелоклюна чучулига, червеноглава сврачка, ориенталско каменарче, испанско каменарче, малък маслинов присмехульник, голям маслинов присмехульник, зеленогуша овесарка, жалобен синигер, остроух нощник, дългопръст нощник, подковоносите прилепи, чакал и др. Също така са налице и голям брой видове с азиатски, степен произход (европейско-туркестански, туркестано-средиземномоски, палеоксерен, сарматски и континентално-ксерофилен типове фауна) – малък орел, ливаден блатар, турилик, късопръста чучулига, испанско врабче, черноглава овесарка, обикновена кукумявка, червен ангъч, бял ангъч, белоопашат мишелов, степен пор,

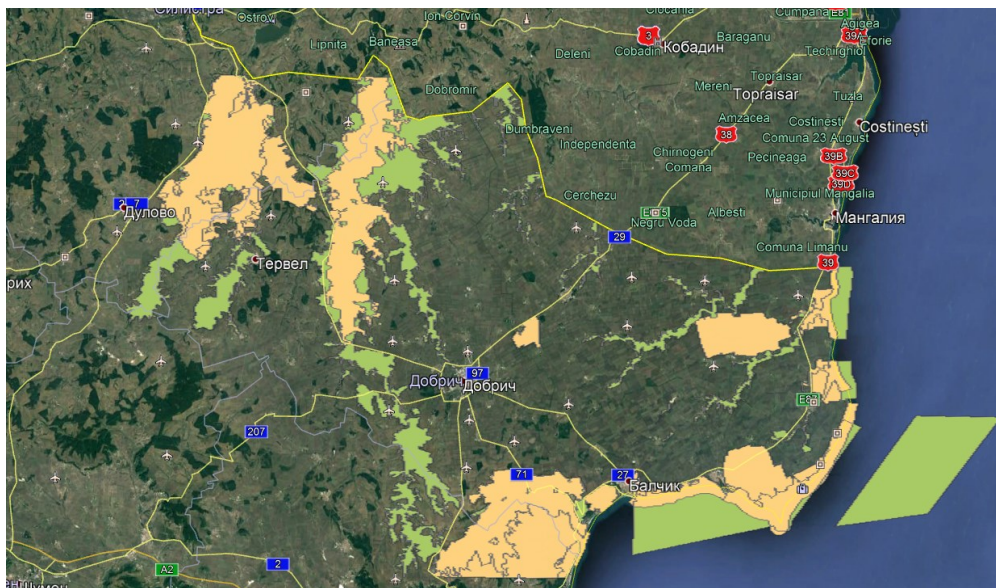
пъстър пор, европейски лалугер, обикновен хомяк и др. В Приложение № 3 към ДЕО е представен списък на видовия състав на риби, земноводни, влечуги, бозайници, птици и безгръбначната фауна, техния консервационен статус и степента им на привързаност към горите.

С горите са свързани пряко 153 вида гръбначни животни (32.7% от всички установени) -119 вида от птиците (37%), 7 вида от влечугите (36.8%), 3 вида от земноводните (27.3%) и 24 вида от бозайниците (34.8%). От безгръбначните с висок консервационен статус са установени 23 вида. Като цяло фауната на гръбначните животни в областта се отличава с голям брой редки и застрашени видове. Защитени, включени в приложения 2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие са 369 вида гръбначни животни (78.8% от установените). В Червената книга са включени 147 вида (31.4%). Световно застрашените видове са 50 (10.7%). Видовете от особено значение за опазване в ЕС, включени в Приложения 2 и 4 на Директивата за хабитатите или в Приложение 1 на Директивата за птиците са общо 166 (35.5%).

2.1.7. Защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие и защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии

В административния териториален обхват на област Добрич (респ. в обхвата на ОПРГТ) попадат 21 защитени зони, от които 11 защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива 92/43/ЕИО) и 10 защитени зони за опазване на дивите птици (Директива 2009/147/ЕО).

Общата площ на защитените зони, попадащи изцяло или частично на територията на Област Добрич са 155 523 ha, от които 66 810.1 ha са горски територии (по информация от <http://natura2000.moev.government.bg/>). Защитените зони по Директива 2009/147/ЕО са обявени със заповеди на Министъра на околната среда и водите. Защитените зони по Директива 92/43/ЕИО са включени в списъка от защитените зони, приет с решение на МС като само 2 защитени зони към момента на изготвяне на ДЕО имат заповеди за обявяване: BG 0000130 „Крайморска Добруджа” и BG 0000573 „Комплекс Калиакра”.

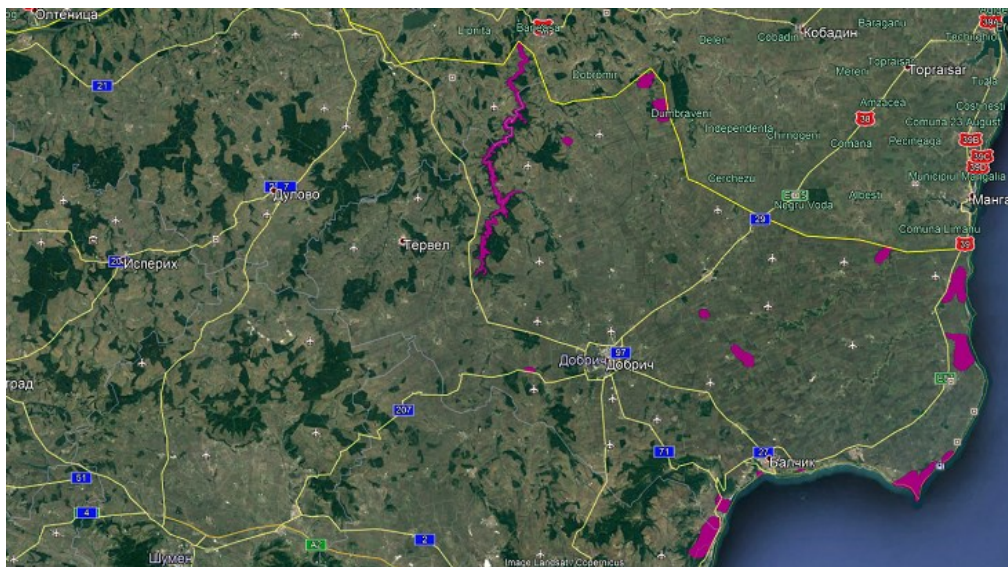

Фиг. 2.1.7.-1. Защитени зони от Натура 2000 на територията на област Добрич (със зелен цвят – 33 по Директива 92/43/ЕИО и в жълт цвят – 33 по Директива 2009/147/ЕО)

За защитените зони попадащи в териториалния обхват на област Добрич към момента на изготвяне на ДЕО няма утвърдени планове за управление.

На територията на област Добрич се намират 19 защитени територии (1 резерват, 1 поддържан резерват, 4 природни забележителности и 12 защитени местности и 1 природен парк). Планове за управление имат само четири защитени природни територии. На територията на област Добрич има 2 природни територии включени в Рамсарския списък на влажните зони с международно значение за опазване на водолюбивите птици.

Съгласно чл. 2, ал. 3, т. 2 от Закона за горите, разпоредбите на този закон не се прилагат за горите и земите в националните паркове и в резерватите. Националните паркове, резерватите и поддържаните резервати са изключителна държавна собственост и не са горски територии по смисъла на Закона за горите. В тази връзка ОПРГТ не налага или премахва забрани в тях или каквито и да било други действия.

Фиг. 2.1.7.-2- Защитени територии по смисъла на 33Т, на територията на област Добрич (в лилав цвят)

2.1.8. Състояние на ландшафта

По отношение на преобладаващите морфографски особености на релефа, районът на област Добрич спада към равнинно-хълмистия тип релеф. Разнообразието на релефа по общини е дадено подробно в ОПРГТ.

Всеки ландшафт има свой естетически капацитет, обусловен от неговата външна структура и екологичен капацитет, обусловен от вътрешния му строеж. Естетическия капацитет се определя от границата при която се запазва визуалното единство и естетическата хармония в ландшафта. Екологичният капацитет се обуславя от съхраняване механизмите на саморегулиране на ландшафта, обезпечаващо запазването на съществуващото екологично равновесие.

Гората изпълнява разнообразни икономически, екологични, социални и естетически функции и по своята същност е многофункционален природен ресурс. Основа за успешно интегриране на разнообразните горски дейности е установяване характерните белези на естествените горски ландшафти и техните антропогенни изменения с цел разработване на лесоустройствени и ландшафтно-устройствени проекти за формиране на балансирани горски ландшафти във функционално, екологично и естетическо отношение.

2.1.9. Състояние на материалните активи

По отношение на състоянието на материалните активи в горското стопанство на област Добрич се установява следното:

- Неинформираност на значителна част от населението за реалното състояние на горите, за тяхното опазване, охрана, за значението на горите за местното население и икономиката;

- Липса на достатъчно средства за реализиране на стратегия за борба със свлачищата, абразията и ерозията;
 - Влошаване състоянието на горите, проблеми свързани с охраната, организацията на дейностите в горите и взаимодействията между собственици, стопани и ползватели;
 - Наличие на деградирани земи, водни площи и вододайни зони, за които е необходимо да се полагат грижи за поддържането им в добър вид;
 - Лошо състояние на мрежата от горски пътища, необходимост от изграждането на нови пътища за по-голяма достъпност до отдалечените дърводобивни обекти, укрепване на свлачищните терени покрай главните пътища, редовно почистване и поддържане на пътищата през зимния период;
- Недостатъчно добре разработена туристическа информационна и посетителска инфраструктура с насочване към външния пазар.

2.1.10. Културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство

В ДЕО е представена информация за обектите на културното наследство съгласно Националния регистър на недвижимите културни ценности, обекти със статут на недвижими културни ценности и паметници на културата. Развитието на горските територии следва да става при съобразяване на особения статут на обектите на недвижимото културно наследство и охранителните им зони и необходимостта от тяхното опазване.

2.1.11. Състояние по отношение на вредните физични фактори

На територията на област Добрич, град Добрич е включен в Националната система за контрол, ограничаване и понижаване на градския шум още през 1972 г. Контролните пунктове (КП) са общо 15, определени съгласно утвърдената от МЗ методика, а именно: 40% от тях са разположени на натоварени с моторни превозни средства главни и събирателни улици, 30% - в близост до промишлени източници на шум, 30% - във вътрешни квартали и жилищни зони, подлежащи на защита от шумовото въздействие.

Съгласно Доклада с анализ и оценка на шумовото натоварване в гр. Добрич за 2019 г. (изт. РЗИ-Добрич), извършваният ежегоден мониторинг показва, че основният източник на шум в гр. Добрич е транспортът. Влияние върху допълнително утежнената шумова обстановка през 2019 г. оказват дейностите, вкл. и работата на тежкотоварни машини от стартирания воден цикъл в града.

В горските територии няма производствени и други обекти и дейности, които да са постоянен източник на шум в околната среда. Възможно е при извършването на сечи или добив на дървесина в горски територии, които са в близост до населени места или до обекти, подлежащи на здравна защита, тези обекти краткотрайно (за времето на извършване на дейностите) да бъдат подложени на повишени нива на шум в светлата

част на деня, в резултат на използването на съответна техника (най-високи са нивата на шум при използване на машини и моторни триони – особено при ползване на няколко едновременно, сравнено с ръчната сеч) за извършване на сечта и от транспортните средства за извоз на добития материал. Съгласно годишните доклади на РИОСВ Варна и РЗИ дейностите в горски територии не са предмет на мониторинг по отношение на шума и не са споменати като причина за повишените шумови нива.

Нейонизиращи лъчения – не са установени нива на електромагнитни полета извън границите на максимално допустимите – тези лъчения нямат връзка с ОПРГТ.

Йонизиращи лъчения – няма данни за отклонения от естествените стойности и надфонове превишения на показатели за радиация в областта. Йонизиращите лъчения също нямат отношение към ОПРГТ.

Не са регистрирани наднормени концентрации на естествени и техногенни радионуклиди.

2.1.12. Състояние и управление на отпадъците

Управление на битовите отпадъци

За регион Добрич функционира регионална система за управление на отпадъците. В експлоатация е Регионалното депо за отпадъци, разположено в с. Стожер и въведено в експлоатация през 2015 г. Депо обслужва Община град Добрич и следните общини: Добричка, Тервел, Каварна, Балчик, Шабла, Генерал Тошево, Крушари и Никола Козлево.

За Община град Добрич има изградена система за разделно събиране на отпадъци от домакинства и офиси на територията на града.

Горска биомаса

Гората е основен източник за задоволяване нуждите на местното население в района от дърва за огрев при отопление и по-малко за строителна дървесина. Една част от дървата се доставят и за “Топлофикация” АД - град Добрич. Изразходваните средни количества горива в административния, стопанския и битовия сектор през последните години са показани в ДЕО. По тези данни годишният разход на дърва за отопление (в t) превишава разхода на въглищата и нафта, което доказва приоритета на този вид гориво за областта спрямо другите източници на енергия, особено за местното население в рамките на общините.

Отпадъци от селското стопанство

Отпадъците от селското стопанство не са обект на стопански интерес. Повечето се третират от самите селскостопански производители, а друга част се компостират.

2.1.13. Опасни химични вещества и риск от големи аварии

Съгласно публичния регистър на предприятията с висок и нисък рисков потенциал попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи, чл. 111, ал. 1, т.6 от ЗООС на територията на област Добрич- Добрич град, има 3 съществуващи предприятия / съоръжения, както следва:

• „Агрохимикали” ООД, гр. Добрич, разположено е в гр. Добрич, ул. Батак № 1. В близост няма горски територии. Класифицирано с нисък рисков потенциал по чл. 103, ал.2 от ЗООС;

• „Тедива” ООД, гр. Добрич, класифицирано с нисък рисков потенциал по чл. 103, ал. 2 от ЗООС;

• „Складово стопонство за пропан – бутан”, гр. Добрич с оператор „Топливо” АД, гр.София, Разположено в гр. Добрич, ул. „Войводата Димитър Калъчлията“ №4. В близост няма горски територии. Класифицирано с висок рисков потенциал по чл. 103, ал.2 от ЗООС.

Горепосочените обекти се намират в урбанизирани територии, които не са в близост до горски територии.

На територията на останалите населени места в област Добрич (Балчик, Генерал Тошево, Каварна, Крушари, Тервел, Добричка и Шабла) няма разположени съществуващи предприятия и/или съоразения класифицирани по реда на глава седма, раздел I от ЗООС.

Предвижданията на ОПРГТ нямат отношение към така посочените предприятия, нито са свързани с риск от големи аварии.

2.1.14. Здравно състояние на населението

В ДЕО е направен анализ на здравно-демографските показатели на населението в областта. За област Добрич се запазва трайната тенденция за прогресивно намаляване на населението, характерна и за страната. За анализираният 5-годишен период населението на областта е намаляло с около 4,9%, което е над стойността на този процент за страната – 2,8%. Засилената емиграция извън страната и миграцията към други области, както и обезлюдяването в селата се очертават като причини за сериозни изменения на демографската структура в областта;

Общата смъртност в областта е по-висока от средната за страната, като през разглеждания период стойностите за последната година на анализа са с 8% по-високи от средните за страната. В структурата на смъртността по причини за разглеждания период от 2015г. до 2019г. не се наблюдават съществени промени. Водеща причина за смъртността и през 2019 г. за област Добрич са болестите на органите на кръвообращението, чиито интензитет е 989,5 на 100 000 и 58.7 % отн. дял – по-нисък от средния за страната. На второ място по причини за смъртност за област Добрич са новообразуванията /18%/ - по-висок от средния за страната, следвани от болести на храносмилателната система /5,5%/.

Заболеваемостта се води от болестите на дихателната система – 235,9 на хиляда, следват болести на органите на кръвообращението – 116,9 на хиляда и болести на пикочо-половата система – 99,5 на хиляда.

При болестността е обратно, водещи са болестите на органите на кръвообращението – 662,7 на хиляда, следвани от болестите на дихателната система – 418,5 на хиляда и болести на пикочо – половата система – 234,7 на хиляда.

Рисковите фактори за населението и здравето на хората условно могат да бъдат анализирани по следните групи:

Рискови фактори, свързани със социално-икономическата среда (социални детерминанти на здравето):

Тези фактори са с най-голям ефект върху населението.

Открояват се следните проблеми за областта (съгласно Областната стратегия за развитие): влошаване на възрастовата и образователна структура на населението, нисък инвестиционен интерес, влошено състояние на пътна мрежа и водопреносна мрежа, недостатъчна използваемост на наличната промишлена база, дебалансирано урбанистично развитие – липса на градове – опорни центрове, запазване на нивото на социалнозависимото население и безработицата, липса на достатъчно финансови средства за благоустройство на малките населени места.

В горското стопанство са заети около 292 служители. Като цяло работната среда е благоприятна за служителите, и при спазване на съответните изисквания здравословни и безопасни условия на труд за конкретните дейности не е със значим рисков потенциал сравнено с работата в добиваща, преработваща промишленост и др.

Рискови фактори, свързани с начина на живот:

Към тези фактори се отнасят тютюнопушенето, употребата на алкохол, физическата активност, хранене и хранителен статус на населението, употребата на наркотици. Данните за област Добрич показват, че:

- Тютюнопушенето продължава интензивното си разпространение, особено сред жените и младежите;
- Кръгът на злоупотребяващите с алкохол се разширява;
- Нараства относителният дял на хората с ниска физическа активност;
- Нараства дялът на населението, в чийто ежедневен режим на хранене са слабо застъпени протективните хранителни фактори;

Отношение към горските територии имат физическата активност (горските територии предоставят условия за рекреация и физическа активност на местното население) и до някаква степен храненето (ползванията на горите за събиране на плодове, билки, гъби, пашуване на животните, лов на дивеч и др.).

Рискови фактори, свързани с околната среда:

Като рискови фактори, свързани с околната среда, са възприети атмосферен въздух, питейни води, води за къпане, почви, отпадъци, шум, генетично модифицирани организми нейонизиращи лъчения, йонизиращи лъчения.

От анализа на състоянието на околната среда в областта, към момента могат да се изведат следните данни за тази група рисковите фактори:

Фините прахови частици - ФПЧ₁₀ във **въздуха** през последните години са в норма и не представляват значим риск. Що се отнася до горските територии, те са с изключително положително въздействие по отношение на КАВ – имат пречистваща

функция, състояща се в разлагане и поглъщане на по-голямата част от пренасяните с дъжда замърсители във въздуха.

По отношение на **повърхностните и подземните води** на територията на област Добрич - съгласно изготвената във втория ПУРБ на Дунавски и Черноморски райони оценка на риска за 12 от повърхностните водни тела (92,3 %) и 6 от подземни водни тяла на територията на област Добрич, съществува риск да не достигнат поставените в РДВ и ЗВ цели за добро екологично и химично състояние до 2027 г. Тези ВТ са силно засегнати от различен по своя характер антропогенен натиск и мерките, които се прилагат към момента не могат да доведат до подобряване на тяхното състояние.

По отношение на **почвите**, за територии от областта, в т.ч. в обхвата на ОПРГТ са установени свлачищни и ерозионни процеси. Съдържанието на вредни вещества в почвата е под допустимия минимум. Риск от замърсяване на почвите в горските територии има от евентуални нерегламентирани сметища.

Високото **шумово натоварване** на околната среда, характерно за гр. Добрич, определя неблагоприятните условия за градско развитие по отношение на акустичните качества на околната среда и повишен здравен риск за населението.

В горските територии няма производствени и други обекти и дейности, които да са постоянен източник на шум в околната среда. Възможно е при извършването на сечи или добив на дървесина в горски територии, които са в близост до населени места или до обекти, подлежащи на здравна защита, тези обекти краткотрайно (за времето на извършване на дейностите) да бъдат подложени на повишени нива на шум в светлата част на деня, в резултат на използването на съответна техника (най-високи са нивата на шум при използване на машини и моторни триони – особено при ползване на няколко едновременно, сравнено с ръчната сеч) за извършване на сечта и от транспортните средства за извоз на добития материал.

Липсва информация и статистика за наличието на генетично модифицирани организми на територията на областта, но този показател няма отношение към ОПРГТ.

Нейонизиращи лъчения – не са установени нива на електромагнитни полета извън границите на максимално допустимите – тези лъчения нямат връзка с ОПРГТ.

Йонизиращи лъчения – няма данни за отклонения от естествените стойности и надфоновы превишения на показатели за радиация в областта. Йонизиращите лъчения също нямат отношение към ОПРГТ.

На територията на областта основен рисков фактор са повишените нива на шум. Съгласно годишните доклади на РИОСВ-Добрич и РЗИ-Добрич рискът не произтича от ползването и управлението на горските територии.

2.2. Евентуално развитие на околната среда без прилагането на ОПРГТ на област Добрич

В следващата таблица е направен анализ на евентуално развитие на компонентите и факторите на околната среда, в т.ч. по отношение на човешкото здраве, без

прилагането на плана (по този начин е оценено въздействието на „нулевата алтернатива“, т.е. отказ от реализиране на ОПРГТ на област Добрич).

Таблица № 2.2-1 Евентуално развитие на компонентите и факторите на околната среда, в т.ч. човешкото здраве, без прилагане на ОПРГТ

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
Изменение на климата	Политиката по изменение на климата и адаптацията към последиците от климатичните изменения налага адекватно планиране и прилагане на мерки в тази насока. При избор на „Нулева алтернатива“ или отказ от реализирането на ОПРГТ ще се затрудни идентифицирането и прилагането на такива мерки, поради липса на цялостна и подробна картина за горите на областно ниво - единна горскостопанска картна основа за горите в областта, функционално зонироване, зони за защита от урбанизация и цели за управление на горското и ловното стопанство. Също така, в ОПРГТ са включени изрични насоки във връзка с климатичните промени и адаптацията към климатичните изменения, отнасящи се за всички горски територии в областта, съобразно тяхната характеристика и функционална принадлежност, независимо от собствеността им, което няма как да бъде изпълнено при горскостопанските планове и програми или националните стратегически документи за развитие и управление на горските територии.
Атмосферен въздух	Развитието на горските територии при всички случаи има положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух. Наличието на ОПРГТ предполага по-добро планиране на това развитие, устойчиво ползване и съхраняване на горите на територията на областта. В случай на неприлагане на ОПРГТ решенията за ползването и развитието на горските територии ще бъдат на ниво горскостопански планове и програми, като тези решения ще са съобразени единствено с конкретната засегната горска територия, предмет на конкретния горскостопански план или програма, без съобразяване със съседните горски територии. По този начин (без съобразяването с единна горскостопанска картна основа, функционално зонироване на горите, без наличие на зони за защита от урбанизация) може да се допусне преексплоатиране на съответната територия (сечи и добив на дървесина), което ще ограничи положителната роля на горската растителност за подобряване на КАВ в района.
Води – повърхностни и подземни, в т.ч. риск от наводнения	<p>Повърхностни и подземни води</p> <p>Текущото състояние по компонент „Води“ не отговаря напълно на изискванията РДВ за постигане на добро</p>

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
	<p>състояние, както и на ПУРБ за Дунавски и Черноморски райони.</p> <p>Екологичното състояние/потенциал на голяма част от ВТ (39%) към 2015 г., при старта на втория ПУРБ на Дунавски и Черноморски район, е определено като добро. В лошо и много лошо състояние за 4 от ВТ - BG2DO700L017, BG1DJ200R013, BG1DJ345R1109 и BG1DJ345L1014. Най-често е установено отклонение от СКОС по показатели: макрозообентос (МЗБ), фитобентос (ФБ), фитопланктон (ФП), електропроводимост, БПК5, N-NO3, N-total и P-total. Междинните данни по време на изпълнение на втория ПУРБ, към 2018 г. показват съществени разлики. Само едно повърхностно водно тяло е в отлично състояние - BG2DO800R006 „р. Изворска - от извора до вливане в р. Батова“, а в по-лошо от добро състояние/потенциал са 83% от водните тела. За две от ВТ екологичното състояние е определено като неизвестно поради липса на данни за БЕК. За 6 от ВТ към 2015 г. е определено добро химично състояние, за едно (BG2DO800R001) състоянието е дефинирано като „не достигащо добро“ а за останалите 6 няма данни. Междинните данни по време на изпълнение на втория ПУРБ, към 2018 г. показват, че 5 повърхностни ВТ на територията на област Добрич са определени в добро химично състояние, а останалите 8 в неизвестно състояние поради липса на данни от мониторинг на приоритетни вещества.</p> <p>Без прилагането на ОПРГТ на област Добрич не може да се очаква постигане на устойчивост при опазването и управлението на водните ресурси. Ще се породи липса на съгласуваност между ПУРБ, ПУРН, отделните Горскостопански планове (ГСП), програмите за мониторинг на повърхностните и подземните води от което може да произтекат значими потенциални въздействия. Следва да се има предвид, че поддържането и управлението на горските територии има важно значение за опазване на водните ресурси предназначени за питейно – битовото водоснабдяване на населението. Нереализираното на ОПРГТ би могло да компрометира постигането на целите за добро екологично и химично състояние на повърхностните и подземните води.</p> <p>Оценката на риска в Дунавски и Черноморски район показва, че в обхвата на област Добрич, че част от повърхностните и подземни водни тела са в риск от непостигане цели за добро състояние, а за други</p>

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
	<p>съществува вероятен риск. Нереализираното на ОПРГТ би могло да компрометира изпълнението на целите за достигане на добро екологично и химично състояние на повърхностните и подземните води. Това налага добра координация на всички нива при планирането на мерки и изпълнението на дейности по управление на водите, разписани в различни закони, подзакони, нормативни и стратегически документи. Чрез реализиране на ОПРГТ и съгласуване на политиките на управление ще се постигне интегрираност между стратегическото планиране на горското стопанство и управлението на водните ресурси на регионално ниво за постигане на устойчиво развитие.</p>
Земни недра	<p>При горските територии, основни проблеми, свързани със земните недра, които могат да възникнат, са ерозионни процеси и свлачища. Горските стопанства провеждат противоерозионни мероприятия като част от управлението на поверените им територии. В този смисъл противоерозионни дейности и укрепване на свлачищни райони следва да се прилага независимо от наличието или липсата на ОПРГТ. Въпреки това, прилагането на плана ще спомогне за по-добра координация на областно ниво при решаване на проблеми, касаещи опасност от възникване на свлачищни процеси.</p> <p>Основните проблеми, които могат да възникнат с геоложката основа са ерозионните процеси, които има условия да възникнат на територията на ОПРГТ. Планът обхваща 2 ДГС и 2 ДЛС, които провеждат противоерозионни мероприятия, като едно от задълженията при управлението на горските територии.</p> <p>В такъв смисъл дейностите са гарантирани и приемането на плана ще се отрази най-вече на оптимизиране на цялостното планиране и организацията по изпълнение на мероприятията, а не на самите видове дейности. В тази връзка Нулевата алтернатива няма да доведе до неблагоприятни тенденции за земните недра.</p>
Почви и земеползване	<p>Липса на общи насоки за управление, забрани и ограничения (с цел минимални отрицателни въздействия върху горските територии) между отделните горскостопански планове и програми в областта.</p> <p>Липса на цялостно функционално зонироване на територията, зони за защита от урбанизация, и на общи за областта индикатори за оценка на съответната под категория за защита (обща за отделните териториални единици за управление на горските територии);</p> <p>Липса на единната горскостопанска картна основа относно почвите на територията на областта.</p>

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
	<p>Затруднено въвеждане и адаптиране на добри лесовъдни практики за устойчиво управление на почвите в условия на климатични промени и разработване на проекти насочени към устойчиви екологични практики. Пропуснати ползи и липса на достатъчно средства за реализиране на стратегия за борба със свлачищните процеси, абразията и ерозията на областно ниво.</p> <p>Нулевата алтернатива ще е с неблагоприятно въздействие по отношение на почвите и земеползването.</p>
Ландшафт	<p>Липса на планова основа за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - осигурена/гарантирана планова пространствена структура на насажденията и опазването на екосистемните им функции в подкрепа на ландшафта; - определяне територията на отделните локални ландшафти – горите, като основен елемент с определяща роля за съхраняване на естествените екосистемни режими, процеси и функции в тях; - определяне на горски територии, формиращи ландшафт от регионално значение, определяне на консервационна им стойност и включване на типични ландшафти и тяхното многообразие от съответния горскорастителен район. - изграждане на система за постоянен мониторинг на състоянието на горските ландшафти и екосистемите в тях във връзка с предоставянето на екосистемни услуги и на биоразнообразието на горските територии в общините на областта; - добра интеграция на концепцията за ландшафтни услуги в процесите на вземане на решения на областно и общинско ниво. - затруднено изпълнението на дейности за повишаване на екологичната култура на населението, устойчиво стопанисване и използване на горите, повишаване конкурентноспособността и иновативността на местната икономика при използването на горски ландшафти, предоставящи екосистемни ползи; - липса на единната горскостопанска картна основа, относно локалните ландшафтите на територията на областта. <p>„Нулевата алтернатива” за този компонент е неблагоприятна.</p>
Растителност	При неприлагане на ОПРГТ ще продължи управлението на горските територии, съгласно действащите

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
	<p>горскостопански планове и програми – т.е. на местно ниво. Доколкото те са на различно във времето ниво на изпълнение и съгласуването им следва само политиката и особености на периода, в който е извършено, ще продължат различията в стопанисването на тези територии, вкл. в добива на дървесина, управлението на ресурсите от дивеч, ползванията на недървесни ресурси (билки, гъби и др.) и мн. др. Ще продължат активните планови сечи, особено в частните гори, както и браконьерските сечи. Това може да бъде потенциален източник на значителни отрицателни въздействия, които от своя страна да доведат до фрагментиране на горската покривка, до влошаване на екологичните особености на местообитанията на защитени растителни видове, както и до влошаване на природозащитното състояние на целеви природни местообитания, особено горски в защитените зони и извън тях. Тези отрицателни въздействия могат да бъдат свързани с различия на ниво ДГС на политиките на ползвания, както и в различните видове собственост на горите, залесяване вкл. с нетипични видове, промяна в съществени таксационни показатели на дървостойките в подотделите, попадащи в различни ДГС – напр. възрастова структура, склопеност и пълнота на дървостоя и др. Съгласуването на обща политика на управлението на ДГС в един по-голям регион, като област Добрич, и в сравнително по-обозрим времеви диапазон, каквито са 10 години, може да намали степента на потенциалните отрицателни въздействия върху природните местообитания, растителната покривка, защитените видове растения и целевите растителни видове за опазване в защитените зони.</p>
Животински свят	<p>В случай на неприлагане на ОПРГТ за област Добрич развитието на животинските популации ще продължи досегашния си ход без изменение. Тенденциите на намаляване на много от горските видове животни ще продължат. Ще продължат да действат фактори свързани с безпокойство на размножаващите се животни през пролетта вследствие на горскостопанските дейности, на прилагане на ГСП без обща визия и без координация и съгласуваност между отделните такива. Извършваните досега мащабни горскостопански сечи, особено в частните гори в определени райони, които имат негативно въздействие върху фауната, ще продължат да се извършват при евентуалното неприлагане на ОПРГТ. Горскостопанските сечи ще продължат да засягат редица находища на редки видове птици тъй като досега много малко информация за фауната на областта е била използвана при горскостопанското планиране. ОПРГТ в известна степен ще</p>

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
	<p>спомогне за подобряване положението в това отношение тъй като много от находищата на редки и застрашени видове с настоящата екологична оценка ще попаднат в нововъведени зони с известни ограничения на горскостопанските дейности. Досега само 10% от горите от дадено приоритетно за опазване местообитание бяха обявени за ГФС, но това беше направено без отчитане на каквито и да било конкретни данни за фауната на съответните райони. В настоящия план са дадени насоки за разумно и устойчиво стопанисване на горите по зони, което също ще спомогне опазването на горската фауна. При досегашното горскостопанско планиране и ползване в тези райони нерядко се наблюдаваха интензивни сечи - възобновителни сечи и голи сечи, които довеждаха до серозно негативно въздействие върху редица животински видове. Някои от полезащитните пояси в областта бяха изсечени напълно. В областта е разпространена практиката за отваряне на множество малки възобновителни котли на твърде малко разстояние един от друг. Въздействието на една такава сеч върху консервационно значимите видове птици е равносилно на гола сеч. В тези случаи гората просто престава да бъде местообитание на едрите дневни грабливи птици и на други видове за дълъг период.</p> <p>ОПРГТ съдържа мярка да не бъдат извършвани сечи в крайречните гори в зоната за защита на водите, както и да бъдат забранени краткосрочно постепенни сечи във всякакви гори в зоната. Това определено би било много полезна мярка тъй като в крайречните гори намират убежище голям брой животински видове. Нерядко гнездата на дневните грабливи птици с висок консервационен статус са точно в такива гори, тъй като в близост до потоците и реките често има много големи и високи дървета –подходящи за изграждане на гнездата на тези птици.</p> <p>Съгласуването на обща политика на управлението на ДГС в един по-голям регион, като област Добрич, и в сравнително по-обозрим времеви диапазон, каквито са 10 години, може да намали степента на потенциалните отрицателни въздействия върху животинските видове.</p>
Защитени зони и защитени територии	Управлението на защитените територии се извършва съгласно ЗЗТ, заповедите им за обявяване, заповедите им за прекатегоризация и Плановите за управление, там където има изготвени и приети такива. Защитените зони от Натура 2000 се управляват съгласно заповедите им за обявяване, Плановите за управление (там където има изготвени и приети такива), Закона за биологичното разнообразие, Директива 92/43/ЕИО и

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
	<p>Директива 2009/147/ЕО. При неприлагането на ОПРГТ горските територии, попадащи в защитените територии или защитени зони, ще бъдат стопанисвани съобразно действащите ГСП, които отчитат ограниченията и режимите в ЗТ и ЗЗ. Предвид различния период на изготвяне и действие на ГСП и особено при по-големи по площ защитени зони в териториалния обхват на повече от 1 ДГС и защитени територии (като природни паркове) има вероятност от отрицателно въздействие върху горските природни местообитания и видовете, предмет на опазване и техния консервационен статус, поради липсата на съгласуваност в политиките на стопанисване и ползване в рамките на различните ДГС, различните видове собственост в горските територии и др.</p> <p>ОПРГТ дава възможност за съгласуваност на политиките и управлението на по-голяма териториална единица – каквато е областта, отчитайки всички специфики на защитените зони и защитените територии и тяхната свързаност, спомагайки за по-добро опазване на биологичното разнообразие и защитените природни територии.</p>
Културно-историческо наследство	<p>Основните проблеми, които могат да възникнат с културно-историческото наследство е увреждане или унищожаване на артефакти (и особено нерегистрирани такива) при започване на строителство на инфраструктура в горски територии или несъобразено извършване на сечи и добив на дървесина в непосредствена близост до такива обекти. На това ниво на подробност на проекта на ОПРГТ няма възможност да се определят конкретни дейности по строителство, а процедурите по реда на глава шеста от ЗООС изискват всяко инвестиционно предложение да премине през съответна процедура по ОВОС/ЕО, на който етап вече ще се дадат конкретни местоположение и параметри на въздействие и съответно НИНКН/РИМ ще се произнесе с указания съгласно действащото законодателство. Процедурите се извършват независимо от наличието или липсата на ОПРГТ.</p>
Отпадъци	ОПРГТ не е насочен към дейности с отпадъци, т.е. без неговото прилагане не се очаква промяна.
Вредни физични фактори	<p>Не се очаква промяна в тенденциите по отношение на вредните физични фактори. Дейностите в горските територии нямат значимо отношение към нивата на шума, а към йонизиращи и нейонизиращи лъчения или радиация нямат никакво отношение.</p>

Компонент/Фактор на околната среда	Евентуално развитие без прилагане на ОПРГТ на област Добрич (Нулева алтернатива)
Материални активи	Развитието на горските територии и ползванията в тях със сигурност ще бъде по-неустойчиво без ОПРГТ – поради липса на цялостна планова основа, функционално зонироване, отчитане на екосистемните ползи на ниво област, което може да доведе до прекомерно ползване на ресурси и влошаване на състоянието на горските насаждения, съответно намаляване на ползите от тях за обществото и околната среда.
Население и човешко здраве	Тенденциите по отношение на населението и човешкото здраве зависят в значителна степен от тенденциите за компонентите и факторите на околната среда. Наличието на планова основа, адекватно зонироване на териториите и съответно – ефективни насоки за развитие на горските територии на територията на цялата област ще окаже положително въздействие по отношение на околната среда като цяло, и от там – върху населението и човешкото здраве в сравнение с отказа от реализиране на ОПРГТ.
Предприятия с нисък и висок рисков потенциал/Риск от голяма авария	Предвижданията на разглеждания проект на план нямат отношение към наличните предприятия с рисков потенциал, нито са свързани с риск от големи аварии. В този смисъл не се очаква промяна.

3. Характеристика на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати с реализацията на ОПРГТ на област Добрич

Териториалният обхват на ОПРГТ включва всички горски територии в област Добрич.

ОПРГТ включва единна горскостопанска картна основа за горските територии; функционално зонироване на горските територии; зони за защита от урбанизация; цели на управлението на горските територии и на ловното стопанство. От гледна точка на възможно значително засягане на територии с реализацията на плана, то зависи от очакваното въздействие на идентифицираните насоки за управление, забрани и ограничения за съответните категории горски територии върху компонентите и факторите на околната среда, в т.ч. населението и човешкото здраве.

По отношение на **климатичните изменения** и необходимостта от предприемане на мерки за **адаптация** към последиците от тях, ОПРГТ се очаква да има изцяло положително въздействие, тъй като идентифицира насоки, обвързани с целите за ограничаване на изменението на климата и за адаптация към климатичните изменения. Съответно не се очаква значително отрицателно засягане на територии, имащи значение за климатичните изменения и адаптацията към последиците от тях.

По отношение на **качеството на атмосферния въздух**, функционалното зонироване на горските територии, предложено с ОПРГТ и формулираните насоки за управление, заедно със забраните и ограниченията към тях също имат положително, а не отрицателно въздействие. За повечето категориите горски територии, в които е допустимо строителство и експлоатация на различни съоръжения и обекти, има потенциална вероятност от отрицателно въздействие върху КАВ – в зависимост от конкретните обекти и съоръжения и техните параметри.

По отношение на **повърхностните и подземните води** територията, на която следва да бъде реализиран ОПРГТ на област Добрич попада в обхвата на Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район с център Плевен и Басейнова Дирекция за управление на водите в Черноморски район с център Варна. По отношение на повърхностните води - ОПРГТ на област Добрич предлага функционално зонироване на горските територии, определено на базата на съществуваща информация, такава събрана в процеса на изготвяне на плана, решения на общините и проучване на общественото мнение. Реализирането на проектния териториален обхват за различните горските територии по функционални категории ще засегне в нееднаква степен отделните ВТ. Очаква се реализирането ОПРГТ да засегне пряко голяма част от водните тела (повърхностни и подземни), но предвид ефекта на речния континуум и свързаността между въздействие и отговор във водосбора би могло да се очаква, че и останалите водни тела ще бъдат косвено засегнати. На територията на област Добрич няма установени зони за защита на повърхностни води, предназначени за питейно битово водоснабдяване. Всички питейни водоизточници са от подземни води, като има обособени

7 зони за защита на подземни води, предназначени за питейно – битово водоснабдяване с учеридени в тях на 41 санитарно-охранителни зони по данни на Басейновите дирекции. На този етап само една санитарно-охранителна зона (обявена със Заповед № 46/11.10.2007 г.) за водовземно съоръжение сондаж ЕВС-2, собственост на "Яйца и птици-Зора"АД в землищата на с. Дончево попада в обхвата на „Територии за защита на водите разположени в санитарно-охранителни зони“.

На територията от Област Добрич попадаща в обхвата на Черноморски район са определени три района със значителен потенциален риск от наводнения - BG2_APSFR_BS_01, BG2_APSFR_BS_02 и BG2_APSFR_BS_03. За тях са разработени карти на районите под заплаха от наводнения. Съответно за частта от областта, попадаща в границите на Дунавски район няма определени райони със значителен потенциален риск от наводнения.

Основно значение за предотвратяване на възникването и развитието на ерозионните процеси на почвата, както и защита от наводнения имат категорията горски територии за защита на почвата (A1). Значение, макар и косвено имат и горските територии за защита на урбанизираните територии (A3).

В обобщение - предвижданията в ОПРГТ за област Добрич до голяма степен са съобразени със спецификата в районите със значителен потенциален риск от наводнения. Функционалното зонироване на горските територии, предложено с плана и формулираните насоки за управление, заедно със забраните и ограниченията към тях се очаква да имат положително въздействие върху водните ресурси в областта.

Значително засягане на територии по отношение на **земните недра** не се очаква, тъй като насоките, ограниченията и забраните за тях не предвиждат изграждане на съоръжения с високи насипи или дълбоки изкопи, което би имало въздействие върху геоложката основа. Не се предвиждат дейности, допускащи обезлесяване, което да доведе до активизиране на ерозионни процеси, срутища и свлачища.

По отношение на засягането на **почвите** и **земеползването** – функционалното зонироване е като цяло с положително въздействие - съгласно предложената функционалната принадлежност на горските територии – „Защитни гори” – горските територии за защита на почвата са с обща площ от 17766,0 ha, от която 15074,1 ha залесена и 2691,9 ha незалесена. Горски територии за защита на почвата има във всички общини от областта. ОПРГТ не идентифицира конкретни проекти, поради което не може да се направи детайлна оценка за значително засягане на територии по отношение на почвената покривка. Въпреки това, всеки проект и дейност, свързани със строителство (изграждане на нови горски пътища, изграждане на обекти, дейности и съпътстваща инфраструктура за туризма, рекреацията и спорта), оказват в някаква степен въздействие върху почвената покривка и е възможно без прилагане на подходящи лесовъдни практики

да доведе до възникване на ерозионни процеси, унищожаване на хумусния пласт, нарушение във водния баланс на почвата и почвеното плодородие.

Съществува възможност от изпуснати ползи за населението при нарушения във вида **собственост** на земите в горските територии и защитените зони.

По отношение на **флората, растителността и природните местообитания**, не се очаква значително засягане с реализацията на ОПРГТ на област Добрич. Планът не предвижда много допълнителни дейности извън предвидените в действащите Горскостопански планове. Добричка област е с ниска лесистост, като горските територии са съсредоточени в западната ѝ част, докато в източната преобладават полезащитните пояси и горските култури. Някои от предвидените в плана дейности могат да засегнат горски територии, които обаче не са гори, а голини и други незалесени площи. Такива са напр. предвидените да бъдат новосъздадени по технически проекти за борба с ерозията, които могат да окажат отрицателно въздействие в земеделски земи и особено в пасища и ливади и те са съответно природни местообитания от Червена книга на България. Подобни дейности са и създаването на нови медоносни култури, залесяване с чужди и нетипични за района дървесни видове за различни нужди (напр. противоерозионно) и др. Обработваемите площи, които покриват големи части от областта, могат да бъдат значително засегнати от дейности по увеличаване и поддържане на лесистостта в земеделските земи, която сега е далеч под необходимата оптимална лесистост. Но в предвид на големината и видът на залесените територии в областта, както и поради значителното преобладаване на обработваеми площи, като цяло не се очаква горски и земеделски територии да бъдат засегнати значително от осъществяването на предвидените дейности в ОПРГТ на област Добрич.

По отношение на **животинския свят** предвидените дейности и препоръки в ОПРГТ не се очаква да имат значително негативно въздействие върху фауната и да засегнат негативно в значителна степен определени територии от областта. Напротив –предвиденото включване на сравнително обширни територии като защитни гори, гори за запазване от урбанизация и ГВКС, както и мерките препоръчани за екологосъобразно стопанисване на горите ще имат благоприятно въздействие върху фауната.

Препоръчаните залесявания на непригодни за земеделие площи, на изоставени земи, на земи със силно деградирала почва и създаването на нови полезащитни пояси според нас обаче би могло да има значителни отрицателни въздействия върху степната фауна. Всъщност единствените неразорани площи в централните и източни части на Добричка област са именно каменливите степи и пасища, и някои изоставени земи. Те са единствен останал рефугиум за типично степните видове,където те се размножават на малка площ в голям брой. Залесяването на тези земи може да има крайно негативни последици за видове като европейския лалугер, пъстрия пор, степния пор, дебелоклюната чучулига, късопръстата чучулига, полската бърбрия, турилика, сухоземните костенурки, жълтокоремника и др. По отношение на полезащитните пояси можем да подкрепим

препоръката за възстановяване на тези от тях ,които са били унищожени през последните 30 години, но не и с препоръката за засаждане на допълнителни, нови такива. Наличният брой и местоположение на полезащитните пояси в Добричко е напълно достатъчен. Понататъшно увеличаване на броя им би довело до загубване на малкото останали обширни открити местообитания, които са били характерни за района преди създаването на полезащитните пояси.

По отношение на **защитените зони и защитените територии** - ОПРГТ е документ за стратегическо планиране на горското стопанство и регионалното развитие. Чрез него се определя стратегическата рамка за развитие на горските територии в областта, която задава целите и приоритетите за устойчиво интегрирано областно развитие. ОПРГТ на област Добрич попада в обхвата на 19 защитени територии, по смисъла на ЗЗТ и 21 защитени зони от НАТУРА 2000, по смисъла на ЗБР. ОПРГТ препотвърждава заповедите за обявяване на защитените природни територии и планове за управление, там където има приети такива. Стопанисването на горските територии в защитените зони от Натура 2000 се извършват съгласно системата от режими и мерки за стопанисване на горите попадащи в горски типове природни местообитания („Режимите за устойчиво управление на горите в Натура 2000“ (2011 г., МЗХ)). ОПРГТ въвежда зона за защита от урбанизация, която ще има положително въздействие с ограничаване на строителството. Определените гори във фаза на старост в рамките на защитените зони, както и ГВКС имат положително въздействие и интегрира целите на опазване с горскостопанските практики. Като цяло не се очаква значително въздействие от планираните цели на управление, насоки и действия на ОПРГТ върху защитените територии и защитените зони. Евентуални проблеми биха възникнали по отношение на залесяване с неместни видове извън защитените зони и защитени територии, залесяване на пасища, ливади и др., прилагането на практики, за стимулиране на отстрел на едри хищници, изграждането на туристическа и пътна инфраструктура, ветрогенератори и др. водещи до загуба и повишаване на антропогенната фрагментираност на горските територии.

С прилагане на ОПРГТ площите на локалните **ландшафти**, характерни за горските територии (по функционалната принадлежност на горските територии), се запазват. По отношение на останалите категории горски територии евентуални проблеми по отношение съхранението и опазването на ландшафтите могат да възникнат при:

- прекомерно натоварване на съответната територия с изграждане на нови инфраструктурни обекти;
- нарушения в поддържането на ландшафта и защита на природното и културно наследство, нарушения в защитените територии, които могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности, независимо от изискванията на българското законодателство;
- провеждане на мероприятия, водещи до понижаване на стойностите на горските ландшафти;

- извършване на дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията, независимо дали съществуващият процент е под определения по критерий;
- неподходящи дейности и реализирането им в стопанските горски територии водещи до максимално производство на строителна дървесина от единица площ.

В ОПРГТ - в горскостопанско отношение (опазване на горските ландшафти) действията са насочени към недопускане на нерегламентирани сечи и мероприятия, които могат да доведат до свлачищни процеси и ерозия, до замърсяване на водите във водните басейни, обезлесяване. Предвидено е използването и прилагане на адекватни лесовъдски мероприятия, съобразени със състоянието на най-уязвими горски екосистеми и локални ландшафти. Екосистемните услуги улесняват дейностите в различни бизнес сектори чрез осигуряване на ресурси, но от друга страна, даден икономически сектор засяга и екосистемните услуги като влошава или подобрява тяхното състояние.

По отношение на **материалните активи** не се очаква значително засягане на горските територии – ОПРГТ създава условия за устойчиво стопанисване и ползване на горите в областта.

Не се очаква значително засягане на територии по отношение на **културно - историческо или архитектурно наследство**. Планът не включва мащабно инфраструктурно строителство в горските територии, при което има риск да бъдат засегнати неизвестни културно-исторически или археологични находки.

Не се очаква ОПРГТ да доведе до значително въздействие по отношение на **вредните физични фактори** – от функционалното зонироване, насоките, забраните и ограниченията в плана не произтичат значими източници на шум. ОПРГТ не е свързан с въздействия на йонизиращи и нейонизиращи лъчения.

В резултат от прилагането на плана няма да се генерират **отпадъци**, различни от образуваните до момента - дървесните отпадъци и горската биомаса, които се използват предимно за отопление или за компостиране в съществуващите съоръжения на област Добрич. Не се очаква нито засягане на територии, нито въздействие от образуваните отпадъци при прилагането на плана.

Планът не е свързан с употребата и съхранението на **опасни химични вещества**, нито с **риска от големи аварии**, съответно не се очаква нито засягане, нито въздействие от тези вещества.

Не се очаква с предвижданията на ОПРГТ да се засегнат територии и обекти, подлежащи на **здравна защита**. Значимостта на въздействието върху **населението и** изготвен от Стерна консулт - www.sternaconsult.com

човешкото здраве се определя от въздействието върху останалите компоненти и по отношение на останалите фактори на околната среда. Тъй като ОПРГТ не идентифицира конкретни дейности и инвестиционни предложения на територията на горите не може да се направи детайлна оценка на евентуалното въздействие върху населените територии на областта, но предвид анализа на възможността за значително засягане на територии, направени по-горе за останалите компоненти и фактори на средата, потенциал за значително въздействие има при несъобразяване на капацитета и претоварване на зоните за ски писти и съоръжения към тях, преексплоатиране на горските насаждения със сечи и добив на дървесина.

4. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ОПРГТ на област Добрич

В ДЕО е представена таблица, в която са извършени анализ и оценка на съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към развитието на горските територии, и на тенденциите за тяхното развитие без и с прилагане на ОПРГТ. В резултат се установява, че ОПРГТ ще благоприятства и допринесе за разрешаване на относимите към развитието на горските територии проблеми и не се очаква да доведе до възникване на нови и задълбочаване на съществуващи проблеми.

5. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ОПРГТ на област Добрич и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при актуализирането на плана

Целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище се съдържат в част от националните стратегии, програми и планове, поставящи изисквания към опазване на околната среда, изброени в т. 1.4 на доклада за екологична оценка. Тези стратегически документи са разработени в съответствие с целите на европейско равнище, поради което интегрират и цели на международно равнище. Анализът на съответствието на предвижданията на ОПРГТ с целите по опазване на околната среда, поставени в стратегически документ и на национално ниво е направен в таблиците към т.5 на ДЕО. Повечето относими цели и мерки по опазване на околната среда са съобразени и/или интегрирани в проекта на ОПРГТ. Не са установени цели, с които проекта на ОПРГТ да влиза в противоречие.

6. Вероятни значителни въздействия върху околната среда и човешкото здраве

В ДЕО е направена подробна оценка на очакваното въздействие от предвижданията в проекта на ОПРГТ върху околната среда и човешкото здраве, като оценката е направена за всеки компонент и фактор на средата по следните подточки:

- А. Въздействие, свързано с предложеното функционално зониране на горските територии в Част II на ОПРГТ;
- Б. Въздействие, свързано с предложеното възмездно ползване на обществени екосистемни ползи в част III на ОПРГТ;
- В. Въздействие на целите на управление на горските територии и на ловното стопанство съгласно Част IV на ОПРГТ:
 - В.1. Оценка на въздействието на цели, насоки и препоръки за стопанисване за Горското стопанство;
 - В.2. Оценка на въздействието на насоките за управление на областно ниво и за общините;
 - В.3. Оценка на въздействието на цели и насоки за Ловното стопанство;
- Г. Кумулативно въздействие
- Д. Обобщение и изводи за въздействието

Анализирана е и възможността за трансгранично въздействие – въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави – в резултат на анализа се установи, че не се очаква трансгранично въздействие.

Обобщението и изводите за очакваното въздействие по компоненти и фактори на средата са както следва:

6.1. Въздействие върху климата, климатични изменения, адаптация към последиците от климатичните изменения

ОПРГТ ще има значително положително (в т.ч. пряко, косвено и вторично) и дългосрочно въздействие върху климата, ограничаване на изменението му и адаптацията към изменящия се климат. Значителна част от предвижданията на плана представляват мерки от и водят до изпълнението на целите на стратегическите документи за действие за изменение на климата и за адаптацията към климатичните изменения. Очаква се и положително кумулативно въздействие за ограничаване на изменението на климата и адаптиране, в т.ч. подобряване на микроклимата.

6.2. Въздействие върху качеството на атмосферния въздух

ОПРГТ ще има косвено и вторично положително и дългосрочно въздействие върху качеството на атмосферния въздух, в т.ч. положително кумулативно, в резултат на предвижданията за запазване и увеличаване на горските насаждения, изграждане и поддържане в добро състояние на защитни горски пояси, ограничаване на ерозията и свлачищните участъци. Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху качеството на атмосферния въздух в така представената подробност на предвижданията на ОПРГТ, но на етап инвестиционни предложения следва да се оцени въздействието на новите обекти.

6.3. Въздействие върху водите и риск от наводнения

По отношение на повърхностните и подземните води въздействието на ОПРГТ за област Добрич се очаква бъде неутрално до положително. Реализацията на плана, заедно с прилагането на други стратегически документи и планове (ПУРБ, ПУРН и др.) във водния сектор, ще имат кумулативно, дългосрочно и положително въздействие.

Предвижданията на ОПРГТ за районите с идентифициран висок риск от наводнения са напълно съпоставими с мерките предвидени в ПУРН на Дунавски и Черноморски райони (виж точка 4 „Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към ОПРГТ на област Добрич“). Очакваното кумулативно въздействие върху околната среда и водите е дългосрочно и положително.

Предвижданията на плана са частично съобразени с изискванията и режима на експлоатация на съществуващите водоизточници за питейно-битови нужди, в т.ч. санитарно-охранителните зони около тях, произтичащи от закона за водите, приложимите наредби и мерките разписаните във втория ПУРБ на Дунавски и Черноморски райони. Би могла да се проучи възможността в ОПРГТ за област Добрич да бъде планирано увеличаване на горските територии за защита на водите разположени в СОЗ (А.2.1), така, че те да покрият всички или по-голяма част от зоните за защита на подземните води, предназначени за питейно битово водоснабдяване, които към момента не попадат в обхвата на такива горски територии.

Някои цели, насоки за управление и препоръки, може да окажат значително, краткосрочно до дългосрочно отрицателно въздействие. Такива са:

- различните горскостопанските мероприятия (сечи, изграждане на нови и поддържане на съществуващи горски пътища) за периода на тяхното провеждане;
- залесяването на речните брегове и крайречни зони, когато това се извършва с неподходящи дървесни видове и съобщества;
- разработване на туристическите маршрути в горските територии, създаването на зелени зони около водните площи, включително риболовния туризъм, създаване на нови курортни структури.

Те могат да окажат неблагоприятен ефект върху постигане на целите за добро състояние на водите, заложи в ЗВ и РДВ.

Отрицателно въздействие могат да имат и предвидените обезщетения по възмездното ползване на обществени екосистемни услуги и по-специално техният размер, в случай, че не се запази необходимия рационален баланс между стимулирането на екосистемните ползи и икономическият ефект върху техните ползватели.

Идентифицираните отрицателните въздействия могат да бъдат смекчени или ограничени при прилагане на набор от мерки, предложени в настоящата екологична оценка.

6.4. Въздействие върху земните недра

Очакваните въздействия от прилагането на ОПРГТ при управлението на горските територии са косвени, вторични, постоянни и положителни по отношение на земните недра. Не се очаква кумулативно въздействие.

6.5. Въздействие върху почвите и земеползването

Предвижданията на ОПРГТ гарантират дейностите, които оказват пряко и вторично, косвено дългосрочно и положително въздействие върху опазване на почвената покривка, предотвратяване възникването на ерозионни и деградационни процеси, защита от наводнения; възстановяване на растителността в поройни горски земи и осигуряване на необходимата стабилност на терена. По отношение на земеползването, предложеното функционално зониране е изключително благоприятно по отношение на въздействие върху околната среда и здравето на хората. Не се очаква кумулиране на отрицателно въздействие върху почвите в резултат на реализиране на ОПРГТ заедно с други планове, програми и конкретни обекти на територията на областта.

6.6. Въздействие върху растителността и животинския свят

6.6.1. Въздействие върху растителността

По отношение на флората, растителността и природните местообитания като цяло въздействието на ОПРГТ ще бъде **неутрално или положително**, но някои цели, насоки, препоръки и предвидени зони може да окажат от краткосрочно до дългосрочно отрицателно въздействие, което да се кумулира със съществуващите дейности в горските територии. Такива са различни видове залесявания (вкл. с чужди и инвазивни видове) предвидени в земеделските земи, някои дейности по укрепване, затревяване и др., които могат да променят екологичните и флористични особености на природните местообитания и местообитания на растителни видове с консервационна значимост. Отрицателните въздействия може да бъдат смекчени или напълно отстранени при прилагане на набор от мерки, предложени в настоящата екологична оценка.

6.6.2. Въздействие върху животинския свят

По отношение на фауната очакваното въздействие на ОПРГТ ще бъде неутрално или положително, но някои цели, насоки, препоръки и предвидени зони може да окажат краткосрочно до дългосрочно отрицателно въздействие, което да се кумулира със съществуващите въздействия в горските територии. Отрицателните въздействия може да бъдат смекчени или напълно отстранени при прилагане на набор от мерки, предложени в настоящата екологична оценка.

6.7. Въздействие върху защитените зони и защитените територии

ОПРГТ препотвърждава предмета и целите на опазване и режимите на управление на защитените територии и защитените зони от заповедите за обявяване и плановете за управление, там където има приети такива. ОПРГТ планира стопанисването на горските територии в защитените зони да се извършва съгласно система от режими и мерки за стопанисване на горските типове природни местообитания, съгласно „Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000“ (Министерство на земеделието и храните, 2011), в тази връзка не се очаква значително въздействие от реализацията на ОПРГТ.

ОПРГТ е отразил промените, които са свързани с горските територии, приети в Общите устройствени плановете на общините на територията на област Добрич, както и утвърдените към момента Горскостопански плановете, поради, което не се очаква допълнително кумулативно въздействие от реализацията на ОПРГТ.

Предложените в Плана цели, препоръки и насоки за управление се очаква да имат от неутрално до положително въздействие върху защитените територии по смисъла на ЗЗТ и защитените зони от Натура 2000 мрежата.

Като положително трябва да се разглежда и въвеждането концепцията за екосистемните услуги, и особено възмездното ползване, което може да смекчи натиска върху ползването на материалните услуги, включително в защитените зони и защитените територии.

Като цяло ОПРГТ няма да окаже значително отрицателно въздействие, което да кумулира с други въздействия върху предмета и целите на опазване на защитените зони от Натура 2000 и защитените територии, по смисъла на Закона за защитените територии и след прилагане на предложените в доклада за екологична оценка смекчаващи мерки.

6.8. Въздействие върху ландшафта

Въздействията при осъществяване на целта, насоките за управление, забрани и ограничения, водят до положителни, дългосрочни, постоянни последици върху ландшафта – природосъобразно стопанисване на горските територии, поддържане на биологичното и ландшафтно разнообразие. Реализирането на ОПРГТ заедно с други плановете, програми, конкретни проекти на територията на областта няма потенциал за отрицателно кумулативно въздействие върху ландшафта.

6.9. Въздействие върху материалните активи

По отношение на материалните активи, в резултат на реализиране на предвижданията в рамките на ОПРГТ се очаква положително, дългосрочно, пряко, непряко и вторично въздействие, свързано с подобряване устойчивостта на ползване на горите като материален актив и подобряване на инфраструктурата в тях. Следва за всеки проект, свързан с дълготрайни материални активи да се оценява евентуалното му въздействие върху околната среда и човешкото здраве, на база на което да се избира най-щадящ вариант за реализацията му.

Реализирането на ОПРГТ заедно с други планове, програми, конкретни проекти в рамките на областта също ще кумулира положителен ефект от гледна точка на материалните активи – обновяване, подновяване и развитие на материални активи, което е свързано с по-ограниченото им въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

6.10. Въздействие върху обектите на културно-историческото наследство

Очакваните въздействия от прилагането на ОПРГТ са косвени, вторични, постоянни и положителни. Не се очаква кумулативно въздействие върху такива обекти в резултат на предвижданията в рамките на ОПРГТ.

6.11. Въздействие по отношение на вредните физични фактори

Като цяло се очаква пряко, косвено и вторично дългосрочно положително въздействие в резултат на прилагане на плана. Риск от отрицателно, в т.ч. кумулативно въздействие се установява за предвижданията за пътна инфраструктура – при прекомерно увеличение на транспортния трафик по тези пътища, които са в близост до обекти, подлежащи на здравна защита. В тази връзка е необходимо предприемане на мерки за регулиране на трафика.

6.12. Въздействие по отношение на отпадъците

Единственият отпадък, който може да се образува при реализацията на плана е с код и наименование *02 01 07 отпадъци от горското стопанство*, определен в съответствие с Наредба № 2/2014 г. за класификация на отпадъците. Количествата не могат да бъдат прогнозирани, защото зависят изцяло от състоянието на гората и наложителността от извършване на санитарни сечи. Този отпадък може да се използва като дървесина за отопление или, ако е негоден за горене (например отделни клони), да се предава на инсталацията за компостиране, част от регионалната система за управление на отпадъците за област Добрич. Предвид това, не се очаква значително отрицателно въздействие в резултат на образуването на отпадъците при реализацията на плана.

От посещенията на туристическите обекти и екопътеките ще се образува отпадък с код и наименование *20 03 01 смесени битови отпадъци* определен в съответствие с Наредба № 2/2014 г. за класификация на отпадъците. Към него могат да се дадат следните насоки и препоръки с оглед опазване на околната среда: поставяне на кошчета за отпадъци по туристическите пътеки и тяхното своевременно обслужване от фирмите, ангажирани с извозването на битовите отпадъци от съответните населени места.

Няма риск от възникване на кумулативно въздействие по отношение на отпадъците.

6.13. Въздействие по отношение на опасни химични вещества и риск от големи аварии

Планът няма отношение към съхранението и употребата на опасни химични вещества и смеси, нито има отношение към предприятията с рисков потенциал в региона. Ето защо, въздействията не могат да бъдат оценени спрямо горните аспекти.

Предвижданията на ОПРГТ на Област Добрич не са свързани с употребата и съхранението на опасни химични вещества и смеси, включително такива, попадащи в Приложение № 3 към чл. 103 от ЗООС, съответно Глава седма, Раздел първи на ЗООС не е приложим към разглежданите дейности, предвидени с плана. Поради това:

- няма да има въздействия от опасни химични вещества и смеси;
- няма промяна по отношение на риска от големи аварии спрямо текущото състояние;
- не могат да се породят кумулативни въздействия.

6.14. Въздействие върху населението и човешкото здраве

Въздействието на предвижданията на ОПРГТ като цяло е комплексно положително по отношение на компонентите и факторите на околната среда, които имат отношение към човешкото здраве. Очаква се подобряване на средата за живот – ограничаване на замърсяването на въздуха, шума, опазване на водите и почвите; подобряване на условията и увеличаване на възможностите за отдих и рекреация, което ще резултира с положителен ефект върху здравно-демографския статус на населението в областта.

В рамките на ОПРГТ, осъществяването на всички предвиждания на плана е с положителен кумулативен ефект по отношение на населението и човешкото здраве – в резултат на подобряване на микроклимата; ролята на горите за опазване и осигуряване на качеството и количеството на водите, в т.ч. питейни; опазване на почвите, биологичното разнообразие и ландшафта; поглъщането на замърсители, екраниращата роля на дървесната растителност по отношение на шума; развитието на устойчив туризъм и рекреационния потенциал на горските територии; ограничаване и превенция на ерозия, свлачищни процеси, наводнения.

С цел ограничаване на рисковете от идентифицираните възможни неблагоприятни въздействия, в т.7 на доклада за екологична оценка са препоръчани допълнителни мерки, които да бъдат включени в проекта на плана.

6.15. Трансгранично въздействие

Област Добрич, за чиито горски територии е разработен проекта на ОПРГТ, граничи на север с Румъния.

При границата с Румъния са общини Шабла, Генерал Тошево, като в граничните участъци няма значителни горски площи.

Предвижданията на плана са свързани с дейности с локален обхват, в рамките единствено на горските територии на областта.

Характерът на предвижданията, тяхното местоположение и същност, в т.ч. в посочените четири гранични общини, не предполагат значително въздействие върху околната среда и здравето на хората на територията на други държави, и в частност – на територията на Румъния.

6.16. Обобщение на резултатите от оценката на въздействието на ОПРГТ

Нормативните основания и изисквания, в съответствие с които се разработва настоящия ОПРГТ, сами по себе си залагат екологичната насоченост на плана – постигане на устойчиво управление и ползване на горските територии в рамките на областта.

Проектът на ОПРГТ изпълнява тези изисквания, като в резултат на изпълнението му се очаква комплексно положително въздействие върху околната среда, в т.ч. населението и човешкото здраве.

Възможни са незначителни отрицателни въздействия, за чието ограничаване и предотвратяване са необходими допълнителни мерки (предложени са такива в т.7 на ДЕО).

Не се очакват значителни отрицателни въздействия в резултат на изпълнение на ОПРГТ.

Някои от насоките, ограниченията и забраните не постигат целта за съответната функционална категория горска територия, във връзка с което са направени предложения за преформулиране, включване на допълнителни насоки, ограничения и забрани.

Не се очаква значително кумулативно въздействие върху околната среда и здравето на хората при изпълнение на предложените мерки в т.7 на ДЕО.

7. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на ОПРГТ на област Добрич върху околната среда и човешкото здраве

В ДЕО, въз основа на резултатите от оценката на въздействията върху околната среда и човешкото здраве, са препоръчани две групи мерки:

- **Мерки за отразяване в окончателния вариант на проекта на ОПРГТ** – мерките целят промяна на проекта на плана, с цел ограничаване на очакваното отрицателно въздействие.;
- **Мерки за изпълнение при прилагането на ОПРГТ** – мерките целят ограничаване и предотвратяване на отрицателни въздействия по време на изпълнение на предвижданията на плана – опазване на защитените зони, водите, управление на отпадъците, превенция на високи нива на шум и др.

8. Мотиви за избор на разгледаните алтернативи

За проекта на ОПРГТ не са разработени алтернативи, но в резултат на оценката на въздействието на проекта на ОПРГТ върху околната среда и здравето на хората са разгледани и други разумни алтернативи като промяна на териториалния обхват на някои от функционалните зони и разширява и прецизира предвидените за тях цели, насоки и ограничения.

Предложени са и мерки за ограничаване и намаляване на отрицателните въздействия върху околната среда и човешкото здраве, които разгледани като съвкупност, представляват алтернатива на първоначалния проект на ОПРГТ.

В тази връзка са анализирани:

„Нулева“ алтернатива, равностилна на отказ от прилагането на ОПРГТ;

Алтернатива 1 – прилагане на проекта на ОПРГТ, предоставен от възложителя;

Алтернатива 2 – прилагане на проекта на ОПРГТ, с промени, произтичащи от предложенията и мерките в т.7.1 на ДЕО.

„Нулевата“ алтернатива и нейното въздействие върху околната среда и здравето на хората е оценено в т.2.2 на ДЕО. От оценката се вижда, че тя ще доведе до задълбочаване на наблюдаваните негативни тенденции по отношение на компоненти и фактори на средата. Основен недостатък на тази алтернатива е липсата на интегрирано управление на горите в областта – в момента те се управляват съгласно горскостопански планове и програми, разработвани от собствениците на съответните горски територии. По този начин не може да се постигне интегрирано, координирано и устойчиво управление и ползване на горите, което е с отрицателен ефект за околната среда и здравето на хората.

Алтернатива 1, равностилна на прилагането на проекта на ОПРГТ, предоставен от възложителя/изготвен от проектантския екип, е подробно оценена в ДЕО. Като цяло, очакваното въздействие е положително, но по отношение на някои предвиждания е установено следното:

- ОПРГТ има потенциал да доведе до неблагоприятни въздействия във следните полигони/номера ДГС „Балчик“ - 20 т, п, р, а1, а2,ю,у,щ ; 56 и,ж,з; 62 в,г,д; 160 д; 161 з; 167 а; 168 а,д;171 а,е; и ДГС „Генерал Тошево“ - 5 в,д; 7 б,з; 8 б,в,г,д,е,р; 10 а,б,в,г,д; 13 к; 14 с; 16 е;17 а,е,ж; 18 з,д,е; 19 б,в,з, л,к,м,о; 20 а,б,в,г; 21 б,и,к,у; 22 ц,ч,ш; 25 б,г; 26 б,з,е,к,и,л; 28 о,з,и; 33 ж,о,п,н,р,ш,щ,ю; 35 р,п,д,м; 36 о,к; 37 г, е,д; 38 л по отношение на опазване на редки и защитени видове птици;
- непълно отразява и/или влиза в противоречие с някои цели по опазване на околната среда, формулирани в относимите стратегически документи (виж **Таблица № 5-1** към т.5 на ДЕО);
- някои от насоките за управление, забраните и ограниченията са формулирани неясно и не могат да постигнат пълно целите за съответните функционални категории гори, или са некоректни спрямо действащото законодателство.

Алтернатива 2 предлага реализиране на проекта на ОПРГТ, след отразяване в него на предложените мерки в т.7.1 на ДЕО.

Алтернатива 2 разширява зоната за **Специални горски територии** със следните полигони/номера в ДГС „Балчик“ - 20 т, п, р, а1, а2, ю, у, щ; 56 и, ж, з; 62 в, г, д; 160 д; 161 з; 167 а; 168 а, д; 171 а, е; и ДГС „Генерал Тошево“ - 5 в, д; 7 б, з; 8 б, в, г, д, е, р; 10 а, б, в, г, д; 13 к; 14 с; 16 е; 17 а, е, ж; 18 з, д, е; 19 б, в, з, л, к, м, о; 20 а, б, в, г; 21 б, и, к, у; 22 ц, ч, ш; 25 б, г; 26 б, з, е, к, и, л; 28 о,з,и; 33 ж, о, п, н, р, ш, щ, ю; 35 р, п, д, м; 36 о, к; 37 г, е, д; 38 л и подпомага опазването на редки и защитени видове птици от Приложение №3 на ЗБР.

Отразява целите на опазване от различните стратегически и планови документи в насоките и целите на управление на различните функционални категории горски територии.

Тъй като Алтернатива 2 преодолява недостатъците на Алтернатива 1 и със сигурност е по-благоприятна от „Нулевата“ алтернатива, предлагаме тя да бъде избраната алтернатива за реализиране на плана, която ще доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда и здравето на хората и превенция на нежелани въздействия.

9. Методи за извършване на екологичната оценка, използвана нормативна база и документи и трудности при събиране на необходимата за това информация

Основната цел на екологичната оценка е интегриране на въпросите на околната среда при подготовката на ОПРГТ на област Добрич, осигуряването на високо ниво на опазване на околната среда и постигане на устойчиво развитие при управление на горските територии на областта.

Екологичната оценка е инструментът, който позволява установяване на възможния риск за околната среда от предвижданията, идентифицирани в проекта на ОПРГТ. ЕО цели интегриране на целите на екологичната политика и предотвратяване взимането на погрешни решения, които впоследствие биха довели до необходимост от промени в плана, коригиращи действия и/или риск от увреждане на околната среда или неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве.

В ДЕО е описана използваната методологична база, нормативна уредба и източници на информация.

10. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на ОПРГТ на област Добрич

Въз основа на резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ОПРГТ, в ДЕО са препоръчани мерки и индикатори за наблюдение и контрол на въздействията върху околната среда и човешкото здраве при прилагане на плана.

11. Заключение на екологичната оценка

В резултат на извършената екологична оценка, заключенията на експертите са:

- **Алтернатива 2** на проекта на ОПРГТ на област Добрич е съобразена с относимите стратегически документи на национално и европейско ниво;
- Проектът на ОПРГТ ще допринесе за разрешаване на проблемите по отношение на околната среда и човешкото здраве, имащи отношение към развитието и управлението на горските територии. Реализирането на **Алтернатива 2** на проекта на плана няма да доведе до задълбочаване на съществуващи и възникване на нови проблеми за околната среда и здравето на хората;
- Относимите цели по опазване на околната среда на национално и европейско ниво са интегрирани пълно в **Алтернатива 2** на проекта на плана;
- Не се очакват значителни отрицателни въздействия върху околната среда, населението и човешкото здраве при реализиране на **Алтернатива 2** на проекта на ОПРГТ. Въздействието е комплексно положително по отношение на всички компоненти и фактори на средата.

Въз основа на извършената оценка, предлагаме съгласуване реализирането на Алтернатива 2 на проекта на ОПРГТ.

12. Справка за резултатите от проведените консултации в процеса на изготвяне на проекта на ОПРГТ на област Добрич и извършване на екологичната оценка

В резултат на проведените консултации по заданието за определяне на обхвата и съдържанието на ДЕО са постъпили становища, които са отразени в настоящия ДЕО, като начина на отразяване и копия на получените становища са представени в **Приложение № 4 към ДЕО.**

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1 -Картен материал за горските територии на област Добрич

Приложение № 2 -Картен материал за защитените зони и защитените територии